

KH 17.12.2018, liite n:o 50

Valt. 18.12.2018, liite n:o 16

Valt. 27.12.2018, liite n:o 17

*sisältää valtuuston 27.12.2018 hyväksymät muutokset

KAAVIN KUNNAN

TALOUSARVIO 2019

JÄ

TALOUSSUUNNITELMA 2019-2021

SISÄLLYSLUETTELO	SIVU
1. TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT.....	1
2. KONSERNITARKASTELU.....	6
3. TALOUSARVIOASETELMA.....	8
4. KAAVIN KUNNAN STRATEGIA.....	9
5. HENKILÖSTÖ.....	9
6. TALOUSARVION SITOVUUSTASO.....	10
7. RATKAISUVALTA VIERAAN PÄÄOMAN JA ANTOLAINOJEN MUUTOKSIA KOSKEVISSA ASIOISSA.....	10
8. TULOSLASKELMA JA RAHOITUSLASKELMA.....	10
9. KÄYTTÖTALOUSOSA.....	12
KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	12
TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	12
KUNNANHALLITUS.....	13
PERUSTURVALAUTAKUNTA.....	18
SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	23
TEKNINEN/YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA.....	32
KOONTI KÄYTTÖTALOUSOSAN MÄÄRÄRAHOISTA.....	38
TULOSLASKELMA.....	44
RAHOITUSLASKELMA.....	45
INVESTOINTIOSA.....	46
RAKENTAMISOHJELMA.....	47
RAKENTAMISOHJELMA, TEKSTISELOSTUS.....	47

1. TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT

Yleinen taloudellinen tilanne

Vuonna 2018 Suomen bruttokansantuotteen kasvu on noin 3 prosenttia. Edellisenä vuonna kasvu oli vahvaa, noin 2,8 prosenttia. Suomen talouden noususuhdanteen ennakoitaan jatkuvan vielä vuonna 2019, vaikkakin kasvu selvästi hidastuu noin 1,5 prosentin vuosikasvuun tulevina vuosina.

Keskimääräinen inflaatio vuonna 2017 oli 0,7 %. Lähivuosina on odotettavissa hintojen nousupainetta, vuoden 2018 muutosprosentti on yhden prosentin tuntumassa ja vuodelle 2020 1,6 %. Korkotaso on edelleen matala, euribor-korot ovat pysyneet vuonna 2018 negatiivisina. Vuosien 2019-2020 aikana korkojen odotetaan lähtevän hienoiseen nousuun. Työttömyysasteen odotetaan edelleen laskevan vuoden 2017 keskimäärin 8,6 %:sta 7,4 %:iin vuonna 2018 ja n. 6,9 %:iin vuonna 2019.

Julkisyhteisöjen velka kasvoi vuonna 2017 vähemmän kuin vuosiin. Velan BKT-suhde on ollut neljänä vuonna yli 60 prosentin viitearvon, mutta laskenut kahtena viime vuotena (vuonna 2017 61,3 %). Ennustejaksolla velkasuhteen odotetaan alittavan 60 % rajan.

Kuntatalouden kehitys ja kuntiin kohdistuvat toimenpiteet

Kuntatalouden tila oli vuonna 2017 ennätysellisen hyvä, sillä toimintakate vahvistui 1,1 prosenttia ja vuosikate vahvistui noin 3,9 mrd. euroon. Vuosikate riitti edellisvuoden tapaan kattamaan poistot, arvonalentumiset sekä nettoinvestoinnit. Vuosikate vahvistui selvästi kaikissa kuntakoryhmissä, mutta erot kuntien välillä säilyivät suurina ja osassa kuntia taloudelliset haasteet jatkuvat edelleen. Tilikauden tulos oli vuonna 2017 negatiivinen peräti 51 kunnalla. Vuosikate-poistot -mittarilla kunnista noin 82 % oli taloudeltaan tasapainossa.

Kuntatalouden myönteinen kehitys johtui pääosin kuntasektorin toimintamenojen maltillisesta kasvusta sekä verotulojen kasvun nopeutumisesta. Menojen kasvua hillitsivät hallituksen ja kuntien omat tehostustoimenpiteet kilpailukyky sopimukseen liittyvät ajoitustekijät.

Valtiovarainministeriön ennusteessa vuoden 2019 kuntatalouden tilikauden tuloksen arvioidaan hieman paranevan vuodesta 2018. Kuntatalouden tulot arvioidaan kasvavan vuonna 2019 menoja nopeammin, kun vuoden 2018 verotulokertymää alentavat tekijät poistuvat. Toimintamenojen kasvun arvioidaan nopeutuvan muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvusta, ostopalveluiden kasvusta sekä palkankorotuksista ja kilpailukyky sopimusten lomarahaleikkauksen päättymisestä johtuen. Henkilöstömenojen ja palvelutarpeen kasvun ohella kustannuksia nostavat erikoissairaanhoidon kustannukset sekä useat investointi- ja peruskorjaustarpeet. Kuntien velkaantumisen ennakoitaan kasvavan seuraavien vuosien aikana maltillisesti korkeasta investointitasosta huolimatta.

Kunta-alan sopimuskorotukset nostavat kuntatalouden palkkasummaa vuonna 2019 keskimäärin 2,4 prosenttia. Toisaalta tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän kustannusvaikutuksen poistuminen arvioidaan pienentävän palkkamenoja noin 0,7 %.

Kuntatalousohjelman mukaan valtionosuusleikkaukset jatkuvat myös vuonna 2019. Valtion toimenpiteistä merkittävimmin kuntataloutta heikentävät valtionosuusindeksin jäädytys ja kustannustenjaon tarkistus. Valtionavut vähenevät 3 prosenttia vuoteen 2018 verrattuna, mikä heikentää erityisesti pienten kuntien taloudenpitoa. Kaikkiaan valtion

talousarvioesitykseen sisältyvien toimenpiteiden arvioidaan heikentävän kuntataloutta 254 milj. euroa vuoteen 2018 verrattuna.

Hallitusohjelman sisältämistä kuntien menoja vähentävistä toimenpiteistä alueellisen erikoissairaanhoidon tehostamisen arvioidaan tuovan yhteensä 100 milj. euron säästöt vuosien 2018-2019 aikana ja kiky-sopimuksen vuosityöajanpidentymisen oletetaan pienentävän toimintamenoja 45 milj. eurolla vuonna 2019. Lisäksi ehdotetun sote-muutosrajoittimen uskotaan kannustavan kuntaa hyvään taloudenpitoon ja kustannusten nousun hillitsemiseen.

Kuntien menojen vähentämistä tavoittelevien toimenpiteiden säästövaikutukset voivat kuitenkin jäädä kehitysarviossa oletettua pienemmäksi riippuen kuntien ja kuntayhtymien säästömahdollisuuksista. Kuntaliiton laskelmien mukaan kilpailukyky sopimuksen takia vuonna 2019 valtionosuutta vähennetään kahteen kertaan -59 milj. euron osalta ja alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostamiseen liittyvä valtionosuusvähennys kohoaa -85 milj. euroon.

Kaavin kunnan väestö- ja työpaikkakehitys

Seuraavassa esitetään taulukkomuodossa eräitä tietoja väestön ja työpaikkojen kehityksestä.

Taulukko 1: Syntyvyys, kuolleisuus ja muutto

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
syntyneet	27	23	21	20	27	21	12
kuolleet	37	58	50	51	63	50	52
tulomuutto	199	189	172	146	192	166	144
lähtömuutto	182	223	198	160	185	173	203

Taulukko 2: Väestön ikärakenne

	0-14 v.	15-64 v.	65- v.	yhteensä
1985	798	2947	648	4393
1990	732	2807	691	4230
1995	718	2573	794	4085
2000	645	2304	827	3776
2004	589	2185	856	3630
2005	588	2163	845	3596
2006	579	2105	868	3552
2007	557	2053	880	3490
2008	527	2049	881	3457
2009	499	2041	889	3429
2010	481	1988	908	3377
2011	480	1957	948	3385
2012	458	1888	969	3315
2013	438	1848	975	3261
2014	419	1798	997	3214
2015	428	1763	1003	3194
2016	415	1733	1006	3154
2017	374	1653	1021	3048
2020*	394	1572	1035	3001

*Taulukko 2: Tilastokeskuksen viimeisin ennuste, v. 2015

Taulukko 3: Työpaikkakehitys

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Alkutuotanto	140	130	145	163	158	155	145
Jalostus	274	262	254	230	200	209	195
Palvelut	623	582	564	577	561	531	535
Tuntematon	24	17	12	14	16	20	24
Yhteensä	1062	991	975	984	935	915	899

Vuoden 2019 talousarvion lähtökohdat

1. Kunnan tuloveroprosentti vuonna 2019: 22,00 % (vuonna 2018: 21,75 %)

Tuloveroprosentti on ollut 21,25 vuonna 2015 ja korotettu 21,75:een vuonna 2018. Efektiiivinen veroaste, jossa on huomioitu erilaiset verovähennykset, oli Kaavilla v. 2017 n. 12,53 % ja v. 2018 arviolta n. 12,92 %.

2. Kiinteistöveroprosentit ovat vuonna 2019 seuraavat:

- yleinen	1,50 (vuonna 2018: sama)
- vakituiset asuinrakennukset	0,75 (vuonna 2018: sama)
- muut asuinrakennukset	1,55 (vuonna 2018: sama)
- yleishyödylliset yhteisöt	0,00 (vuonna 2018: sama)

Kiinteistöveroprosentteja on edellisen kerran korotettu vuodelle 2018: yleistä kiinteistöveroprosenttia 0,05 prosenttiyksiköllä, vakituisten asuinrakennusten prosenttia 0,05 ja muiden kuin vakituisten asuinrakennusten prosenttia 0,1 prosenttiyksiköllä.

3. Verotulot, 1 000 euroa: TP 2017 TA 2018 TA 2019

Kunnallisvero	6988	6983	7745
Kiinteistövero	1051	1117	1130
Yhteisövero	995	1004	1179
	<u>9034</u>	<u>9104</u>	<u>10054</u>

Syksyn 2018 tilanteessa arvioidaan vuoden 2018 verotulojen kertymäksi n. 9,3 milj.€.

Kunnallisveron kasvu vuonna 2019 johtuu pääasiassa heikosta vertailuvuodesta 2018. Jäännösverot selittävät osan kasvusta, sillä verovuoden 2018 jäännösverot tilittyvät kunnille verotuksen joustavan valmistumisen myötä pääosin kalenterivuoden 2019 aikana. Työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksun alentuminen nostaa omalta osaltaan verotuloja vuonna 2019, kuten myös parantunut työllisyystilanne. Päätösperäiset veronalennukset alentavat kuntien verotuloja, mutta ne kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmien kautta.

4. Valtionosuudet, 1.000 euroa

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Verotulotasaus	3312	3442	3285
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ja valtionosuusjärj.muutoksen tasaus	9918	10077	9569
Opetus- ja kulttuuritoimen negat. osuus	- 551	- 609	- 546
	<u>12679</u>	<u>12910</u>	<u>12308</u>

Merkittävimmät muutokset kuntien vuoden 2019 valtionosuusrahoituksessa johtuvat kilpailukyky sopimuksesta (kiky) -497 milj. € (-91 €/as) ja kustannustenjaon tarkistuksesta (-231 milj. €). Lisäksi hallitusohjelman mukaisten indeksijäädytysten takia kunnilta jää peruspalvelujen valtionosuutta saamatta 91 milj. euroa. Valtionosuutta vähentää myös 30 milj. euron siirto kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään. Aikaisemmin kohdassa verotulot mainittu veromenetysten kompensatio lisää valtionosuutta 224 milj. euroa vuonna 2019.

5. Palkkamenoihin on merkitty 2,5 %:n kasvu edellisvuodesta työkokemuslisien ja vastaavien lisien, työn vaativuuden arvioinnin sekä valtakunnan tason mahdollisen palkantarkistuksen johdosta. Kiky-sopimuksen mukainen lomarahaleikkaussäästö vaikuttaa vielä vuoden 2019 palkkamenoihin. Tammikuussa maksettava kertaerä kirjataan vuoden 2018 kuluksi ja siirtovelaksi.

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Palkkamenot, 1.000 euroa	5242	5201	5212
Henkilösivukulut, 1.000 euroa	1717	1596	1592

Vuodesta 2019 palkkaperusteinen eläkemaksu on kokonaiseläkemaksu, joka sisältää työnantajan ja työntekijän eläkemaksun sekä uuden työkyvyttömyyseläkemaksun. Uudistuksen myötä varhaiseläkemenoperusteinen meno (varhe-maksu) poistuu.

6. Toimintatuottojen yhteismäärä pysyy likimain ennallaan. Myyntituottojen määrä laskee johtuen mm. Kaavin Vuokratalot Oy:n hallintokulujen perimättä jättämisestä (-37.000 e) sekä Kysteriltä laskutettavien ateriamaksukorvauksien vähenemisestä (-60.000 e). Maksutuottojen määrää nostaa asiakasmaksun periminen pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa olevilta (+60.000 €). Muut toimintatuotot -erässä rakennusten vuokratuotot alenevat edellisvuodesta, suurimpana tekijänä terveyskeskuksen vuokran aleneminen (-250.000 e). Tuottoja nostaa vuodelle 2019 budjetoidut myyntivoitot kiinteistökauppojen osalta.

7. Tuloslaskelma vuodelle 2019 osoittaa n. 414.000 euron alijäämää.

8. Kunnan talousarviolainojen ja lyhyiden lainojen yhteismäärä 31.12.2018 on 7,5 milj. euroa eli n. 2.500 €/asukas, kun pitkäaikaista lainaa ei ole nostettu vuonna 2018. Lainamäärä 31.12.2019 on n. 6,9 milj. euroa eli 2.300 €/asukas, kun uutta lainaa on merkitty otettavaksi 500.000 €.

Taloussuunnitelman 2019-2021 perusteet (vuodet 2020-2021)

1. Verotuloissa on arvioitu n. 0,5 % kasvu vuonna 2020 ja n. 3,5 %:n kasvu vuonna 2021. Veroprosenttien mahdollisia korotuksia ei ole huomioitu. Kiinteistöverojen lisäyksiä on huomioitu verotulot muun muassa palveluasuntojen sekä rakennettavan hoivakodin osalta.
2. Taloussuunnitelman varsinaisessa numero-osassa on arvioitu valtionosuudet edellisvuosien kuntatalousohjelmien mukaan vajaan 2 %:n laskulla per vuosi. Laskelmassa on pyritty huomioimaan vähenevä asukasmäärä sekä muutokset valtionosuuksien painotuksissa. Kuntakohtaiset tarkemmat valtionosuuksien määrät saadaan tietoon vuosittain valtion budjettiesityksen kautta.
3. Toimintamenoissa vuosille 2020 ja 2021 on arvioitu noin 2 %:n kasvu erikoissairaanhoidon menoissa. Lisäksi on huomioitu ne vuoden 2019 talousarvion poikkeukselliset erät, joita ei enää vuosina 2020-2021 toteudu. Vuosien 2020 ja 2021 palkkamenoja lisäävänä tekijänä on huomioitu täysimääräiset lomarahat (30%:n leikkaus vuosina 2017-2019). Muita korotuksia palkkamenoihin ei ole tiedossa nykyisten sopimusten ollessa voimassa alkuvuoteen 2020. Toimintatuloihin on arvioitu vähäisiä muutoksia.

Sote- ja maakuntauudistus

Tämän hetkinen tavoiteaikataulu sote- ja maakuntauudistuksen toteuttamiselle on 1.1.2021. Kuntaliitto on syksyllä 2018 suositellut, että kunnat ja kuntayhtymät laativat vuoden 2021 taloussuunnitelmansa siten, että luvuissa ei huomioida mahdollista tulevaa sote- ja maakuntauudistusta, sillä lain valmistelu on vielä kesken. Arvio uudistuksen vaikutuksista tulee kuitenkin ottaa taloussuunnitelman sanallisiin yleisperusteluihin mukaan.

Uudistuksen vaikutus kuntien tulorahoitukseen merkitsee sitä, että valtionosuuden merkitys kuntien rahoituksessa pienenee ja tuloverojen osuus kunnan kokonaistuloista kasvaa. Myös kiinteistöveron osuus kuntien tuloista kasvaa merkittävästi, koska kiinteistövero jää kokonaan kunnalle.

Uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen kustannukset siirtyvät maakunnille. Poikkeuksena on työmarkkinatuen kuntaosuus, joka jäisi edelleen osin kunnille: 50 % kunta/50 % maakunta. Siirtyvät kustannukset vaihtelevat voimakkaasti kuntien välillä. Koska siirtyvät menot ja verotulot eivät yksittäisen kunnan osalta ole sidoksissa toisiinsa, sote-uudistus toteutuessaan vaikuttaa eri tavalla kuntien talouteen. Kuntien talouden tasapainottamiseksi uudistukseen on sisällytetty kaksi valtionosuuteen sisältyvää tasauselementtiä: muutosrajoitin sekä siirtymätasaus.

Muutosrajoitin kiinnittää 60 % siirtyvien menojen ja tulojen epätasapainosta osaksi valtionosuutta, minkä vuoksi se toimii joko porkkanana tai keppinä. Jos kunta onnistuu vähentämään sote-menojansa ennen uudistusta, kunta saa 60 % hyödystä itselleen. Muutosrajoitin lasketaan ennen siirtymätasausa.

Siirtymätasaus toimii perälautana, joka takaa sen, ettei yhdenkään kunnan talouden tasapaino muutu enempää kuin 100 euroa per asukas, suuntaan tai toiseen. Tasaus tapahtuu vuoteen 2024 mennessä porrastetusti, 25 euroa per asukas vuosittaisena lisäyksenä/vähennyksenä. Siirtymätasaus tarkastelee muutosta, ei tasoa. Mikäli kunnan talous on hyvässä kunnossa, on se sitä myös uudistuksen jälkeenkä. Siirtymätasaus ei toisaalta pelasta niitä kuntia, joiden talous on nyt epätasapainossa.

Uudistuksen merkittävimmät tekijät yksittäisen kunnan talouden osalta ovat nykyisten sote-kustannusten suuruus ja veroprosentin tuotto. Ne määrittävät kuinka suuret kunnan siirtyvät kustannukset ja verotulot ovat, ja siten mikä on jäljelle jäävä tasapaino.

Sote-uudistuksen myötä Kaavin kunnan henkilökunnan määrä putoaa noin 60 %:iin nykyisestä. Käyttötalousmenoista sosiaali- ja terveystalouden osuus on n. 65 %, joten uudistuksen jälkeen jäljelle jää noin kolmasosa nykyisistä menoista.

Kaavin kunnan osalta uudistuksen vaikutusta talouteen on selvitetty mm. Kuntaliiton ns. jakoavain-laskelman avulla sekä valtiovarainministeriön ns. painelaskelman kautta. On huomattava, että laskelmat ovat hyvin suuntaa antavia, koska epävarmuustekijöitä on runsaasti. Muun muassa tukipalveluiden osalta on edellytetty, että niiden nettomenot sopeutuvat uuteen tilanteeseen, eli etteivät siirtyviin sote- sekä palo- ja pelastustoimen menoihin nykyisin sisältyvät erilaiset kiinteistö-, ateria-, hallinto- yms. sisäiset menot jää näiltä osin rasittamaan kunnan taloutta.

2. KONSERNITARKASTELU

Kaavin Vuokratalot Oy:

Vuonna 2018 yhtiön omistuksessa on ollut 110 asuntoa, joista kirkonkylällä 103 asuntoa ja haja-asutusalueella 7 asuntoa. Kaartotie 2, kerrostalo 4 purettiin pois vuoden 2017 loppuun mennessä. Asuntojen käyttöasteen vuonna 2018 arvioidaan olevan noin 78 %. Vuonna 2017 yhtiön kaikkien asuntojen käyttöaste oli 77 %. 1.1.2019 alkaen asuntojen määrä on 107 asuntoa, kun Rasikodon rivitalo myydään pois marraskuussa 2018.

Vuoden 2018 lopussa yhtiöllä on lainaa noin 3,4 milj. euroa, josta kunnan vanhaa antolainaa on 200.000 euroa ja pääomalainoja 507.000 euroa. Kunta on vuonna 2018 perinyt yhtiöltä hallintopalvelukorvausta 45.880 euroa. Yhtiön arvioitu tulos on alijäämäinen, johtuen osittain Rasikodon myynnistä kirjattavasta myyntitappiosta. Yhtiön hallitus päätti 21.8.2018 pitämässään kokouksessa ryhtyä toisen Kaartotie 2:ssa sijaitsevan kerrostalon (talo 5) purkamiseen, mikäli kunta ja ARA myöntävät purkuluvan.

Vuonna 2019 perittäviä vuokria ja käyttökorvauksia ei koroteta. Kaavin kunnanhallituksen tekemä hallintopalvelukorvauksen perimättä jättämispäätös mahdollistaa edellä mainitun. Talousarvion mukainen liikevaihto on 650.494 euroa ja hoito- ja pääomamenot ovat 650.614 euroa. Hoitomenojen osuus kokonaismenoista on noin 53,60 %.

Yhtiön tavoite - olla menestyvä yhtiö, joka tuottaa kohtuuhintaisia asumispalveluja Kaavilla ja jonka asunnot ovat hyväkuntoisia - vaatii edelleen toimenpiteitä. Tervehdyttämiskeinoja ovat Retusen kodon paritalojen myynti, ja mikäli purkulupa saadaan, Kaartotie 2 talo 5:n purkaminen. Lisäksi yhtiö suunnittelee maalämmön asentamista neljään kohteeseen.

Kaavin Vuokratalot Oy:n tulee raportoida toiminnastaan ja taloudestaan huhtikuun ja elokuun lopun tilanteesta sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhtiössä

Kaavin kuntakonserni muodostuu emo- ja tytäryhtiöiden osalta Kaavin kunnasta ja Kaavin Vuokratalot Oy:stä.

Konsernisäännökset kuntalaissa (Konsernijohto 25a §):

Konsernijohtoon kuuluvat:

Kunnanhallitus

- valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa
- antaa ohjeita kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisessa käsiteltäviin asioihin

Kunnanjohtaja

- oikeus käyttää puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta

Muu johtosäännössä määrätty viranomainen, joka

- esittelee tytäryhteisöjä koskevia asioita kunnanhallituksessa tai
- muutoin vastaa konsernijohtolle kuuluvista tehtävistä.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konserninvalvonnan järjestämisestä.

Konsernijohtolle asetetut tavoitteet suunnittelukaudella, TP 2017 vertailutietona:

		TP 2017
Konsernijohtoon raportoitava valtuustolle	3 krt/v	
Konsernin toimintatuotot/toimintamenot, %	>38 %	41,8 %
Konsernin vuosikate/poistot, %	>80 %	67,6 %
Konsernin omavaraisuusaste, %	>50 %	31,0 %
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	<50 %	56,0 %
Konsernin lainamäärä/asukas, €	<6.000 €	5.646 €

Kunnan edustajille asetetut tavoitteet:

Edustajien raportoitava tytäryhtiöstä
kunnanhallitukselle

3 krt/v

Talouden tasapainoperiaate

Kuntalain 110 §:ssä säädetään taloussuunnitelman tasapainottamisesta. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely ns. kriisikuntamenettely voidaan käynnistää kuntalain (118 §) mukaisesti, jos kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1.000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kuntakonsernin vuosikate negatiivinen
- 2) kunnan tulovero-% vähintään 1,0 % -yksikköä keskimääräistä korkeampi
- 3) kuntakonsernin lainamäärä ylittää kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 %:lla
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 %

Alijäämää vuonna 2017 muodostui noin 583.000 e ja taseeseen kertynyt alijäämä 31.12.2017 on n. 213.000 euroa (70 €/asukas). Tilinpäätös on hyväksytty vuonna 2018, joten alijäämä on saatava katetuksi viimeistään vuonna 2022.

Kaavin kunnan tulovero-% on vuonna 2019 korkeampi kuin painotettu keskimääräinen tulovero-% (19,88 + 1,0 = 20,88 %). Kuntakonsernin lainamäärä on alle keskiarvon; Kaavin kuntakonsernissa 5.646 €/asukas vuonna 2017, kun samana vuonna koko maan kuntakonsernin lainakanta oli 6.299 €/asukas. Konsernin lainamäärää ei talousarvion laadinnan yhteydessä pystytä arvioimaan. Suhteellinen velkaantuminen on toinen kriteerin ylittävä raja-arvo.

3. TALOUSARVIOASETELMA

Talousarvioasetelman käyttötalousosan tehtäväalueet ja investointiosan ryhmittely ovat seuraavanlaiset:

KÄYTTÖTALOUSOSA:

TOIMIELIN	TEHTÄVÄALUE
Keskusvaaliltk.	1 Vaalit
Tarkastuslautakunta	1 Tilintarkastus
Kunnanhallitus	1 Keskushallinto 2 Hallinto- ja tukipalvelut 3 Elinkeino- ja kehityspalvelut 4 Maaseututoimi
Perusturvaltk.	1 Sosiaalipalvelut 2 Terveydenhuolto
Sivistyslautakunta	1 Sivistystoimen hallinto 2 Lasten varhaiskasvatus 3 Opetustoimi 4 Aikuiskoulutus 5 Kirjastotoimi 6 Vapaa-aikatoimi 7 Joukkoliikenne
Tekninen/ympäristöltk.	1 Tekninen hallinto 2 Kiinteistötoimi 3 Vesi- ja viemärilaitos 4 Muu tekninen toimi 5 Tiehoitokunnat 6 Palo-, pelastus- ja suojelutyö 7 Rakennusvalvonta 8 Ympäristönsuojelu

INVESTOINTIOSA:

INVESTOINTIRYHMÄ	ALARYHMÄ
Maa- ja vesialueet Talonrakennus Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 Kadut, tiet, torit 2 Vesijohdot 3 Viemärointi 4 Muut kiinteät rakenteet ja laitteet
Irtain käyttöomaisuus Aineeton käyttöomaisuus Investointiosuudet kunta- yhteisöille Muut investoinnit	1 Arvopaperit 1 Investointiosuudet

4. KAAVIN KUNNAN STRATEGIA

Kuntalain 110 §:ssä säädetään kunnan strategian ja talousarvion sovittamisesta. Valtuuston lokakuussa 2018 hyväksymän kuntastrategian painopisteet ovat:

- Hyvinvointi
- Osallisuus
- Palveluiden painopisteen siirto ennakointiin
- Tuloksellisuus taloudenpidossa
- Oikea henkilöstörakenne

Rohkeutta rakentaa: Rakentaminen, lapsiperheet, yrittäjyys
 Terveystta toimia: Liikunta, osallisuus, yhteisöt

Lisäksi strategian läpileikkaavana teemana on toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen ja palveluiden sopeuttaminen kysyntää vastaavaksi.

5. HENKILÖSTÖ

Seuraavassa taulukossa on esitetty syksyn 2018 (ja 2017) tilanteen mukainen poikkileikkaus henkilöstömäärästä hallintokunnittain. Osa-aikaiset ovat taulukossa mukana kukin yhtenä henkilönä eli osa-aikaisuuksia ei ole erikseen huomioitu. Keskushallinnon luvut sisältävät myös ateria- ja puhdistuspalveluiden henkilöstömäärät. Varhaiskasvatuksen henkilöstö sisältyy opetus- ja kulttuuritoimen henkilöstöön.

Henkilöstö 15.11.2018 (14.11.2017)

	Vakinaiset	Sijaiset	Määrä- aikaiset	Työllis- tetyt	Yhteensä	Yhteensä ilman työl- listettyjä
Keskus- hallinto	23 (25)	2 (2)	2 (1)	1 (-)	29 (28)	28 (28)
Sosiaalitoimi	50 (49)	12 (7)	12 (9)	2 (1)	76 (66)	74 (65)
Opetus- ja kulttuuritoimi	38 (39)	5 (3)	12 (11)	1 (1)	56 (54)	55 (53)
Ympäristö- ja tekn. palvelut	7 (7)	- (1)	3 (2)	2 (-)	12 (10)	10 (10)
Yhteensä	118 (120)	19 (13)	29 (23)	6 (2)	173 (158)	167 (156)

Sijaisuudet hoidetaan ensisijaisesti sisäisin järjestelyin. Lomarahan vaihtaminen vapaaksi kokonaan tai osittain on edelleen mahdollista (ilman sijaisia).

Viran/toimen vapautuessa tehdään aina selvitys täyttämisen tarpeesta. Poikkeuksena sellaiset lakisääteisiin tehtäviin liittyvät virat/toimet, joiden osalta lain noudattaminen vaarantuu esim. henkilöstömitoitusten alittumisen tai pienen henkilökuntamäärän johdosta, esimerkkinä viimeksi mainitusta sellainen laissa määritelty tehtävä, jota hoitaa kunnassa vain yksi viranhaltija. Jos viran/toimen täyttöön liittyy uudelleen organisoimista, haetaan lupa uudelleen täyttämiseen kunnanhallitukselta.

Henkilöstön tilan seurantaan ja kehittämistarpeita varten laaditaan vuosittain henkilöstöraportti (ent. henkilöstötilinpäätös). Henkilöstöohjelma on valmistunut vuonna 2005. Tasa-arvosuunnitelma on hyväksytty vuonna 2008. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma on laadittu vuonna 2015. Kehityskeskusteluita käydään aina tarpeen vaatiessa.

Eläköityminen otetaan yhtäältä huomioon siten, että pyritään hyödyntämään eläkepoistuma sellaisten työtehtävien kohdalla, jotka töiden uudelleenjärjestelyillä yms. toimilla voidaan jättää täyttämättä. Toisaalta eläköitymistä on myös ennakoitu mm. työntekijöiden lisä-/uudelleen koulutukseen kannustamalla, yksityisiä palveluja lisäämällä, aktiivisella työvoiman hankinnalla, jne.

6. TALOUSARVION SITOVUUSTASO

Talousarvion sitovuustasolla tarkoitetaan sitä tasoa, jolla päätetään määrärahojen, tuloarvioiden ja tavoitteiden muutoksista.

- Käyttötalousoosassa valtuusto päättää tehtävätason muutoksista bruttotasolla. Perustelut ja tavoitteet ovat sitovia, ellei ole muuta mainintaa.
- Investointiosassa määrärahasitovuustaso on hankekohtainen nettotasolla. Kadut, tiet, torit sekä vesijohdot ja viemärointi -alaryhmien osalta sitovuustaso on hankekohtainen vain, jos hankkeen nettokustannukset ovat yli 160.000 euroa, muutoin alaryhmäkohtainen.
- Tuloslaskelmassa sitovia ovat seuraavat erät: verotulot, valtionosuudet, korkotulot, muut rahoitustulot, korkomenot, muut rahoitusmenot, satunnaiset tulot ja -menot. Vesi- ja viemärlaitoksen tuloslaskelmassa sitovia eriä ovat korvaus jäännöspääomasta, poistot ja tilikauden tulos.
- Kunnanhallitus ja lautakunnat päättävät osatehtävä 1-tason muutoksista.

Lautakunnat voivat alittaa määrärahojansa, mikäli tavoitteet ja mm. lakisääteiset tehtävät tulevat hoidetuksi pienemmällä määrärahalla. Taloudellisuus on otettava kaikessa toiminnassa huomioon.

7. RATKAISUVALTA VIERAAN PÄÄOMAN JA ANTOLAINOJEN MUUTOKSIA KOSKEVISSA ASIOISSA

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus päättää pitkäaikaisten lainojen ottamisesta sekä antolainauksesta. Hallintosäännön mukaan hallintojohtaja päättää tilapäisluoton ottamisesta valtuuston talousarviossa tai erikseen tekemällä päätöksellä annetuissa rajoissa. Vuonna 2019 hallintojohtajalle myönnetään tilapäisluoton ottovaltuus 2,0 miljoonan euron määrään asti. Kunnanhallitukselle myönnetään tilapäislainan myöntämisvaltuus yleishyödyllisten yhteisöjen kehittämisprojektien tilapäisrahoitukseen 20.000 euron määrään asti kunnanhallituksen asettamilla ehdoilla. Kunnanhallitukselle raportoidaan kuukausittain kassatilanteesta, lainoista sekä maksuvalmiudesta.

8. TULOSLASKELMA JA RAHOITUSLASKELMA

Tuloslaskelma vuonna 2019 päättyy noin 414.000 euron alijäämään, vuonna 2020 n. 702.000 euron alijäämään ja vuonna 2021 n. 567.000 euron alijäämään. Tuloslaskelman numero-osa on esitetty talousarviokirjan loppuosassa.

Tuloslaskelman tunnusluvut (laskettu ulkoisista eristä):

	TP 2017	TA 2018*	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toim.tuotot/Toim.menot,%	13,4	12,9	12,2	12,0	12,1
Vuosikate/Poistot, %	24,0	5,75	26,36	-6,84	-1,26
Vuosikate, €/asukas	62	15	61	-15	-2
Kertynyt yli-/alijäämä,€	-213.000	-960.000	-1.374.000	-2.076.000	-2.643.000
Kertynyt yli-/alijäämä, €/as.	-70	- 319	-458	-699	-893
Asukasmäärä vuoden lop.	3048	3010	3000	2970	2960

* kyseessä talousarvio + TA-muutokset (valtuuston hyväksymät)

Tilinpäätöksessä 2018 alijäämän arvioidaan jäävän pienemmäksi kuin TA 2018+muutokset laskelmassa.

Talouden tasapainottamiseen liittyvät yksilöidyt toimenpiteet

Kuntatalouden toimintamenojen kasvupaine pysyy maakunta- ja sote-uudistukseen saakka suurena, sillä väestön ikärakenteen muutos kasvattaa hoito- ja hoivamenoja. Taloussuunnitelman valmisteluvaiheessa on mm. sote- ym. lainsäädäntöä vielä odotettava, ennen kuin voidaan asian valmistelua tarkemmalla tasolla jatkaa. Valtuuston marraskuussa 2017 päättämä ero Kysteristä 2019 alkaen on ensimmäinen valtuustotasoinen päätös em. asiaan liittyen. Vuosien 2018-2019 aikana tehtävät kiinteistökaupat terveysaseman, palveluasuntojen sekä entisen virastotalon osalta vaikuttavat poistojen sekä käyttömenojen kautta positiivisesti kunnan talouteen.

Mahdollisia tasapainottamiskeinoja jatkossa ovat mm.:

- perusterveydenhuollon ml. hammashoito ja/tai vanhuspalvelujen kokonais- tai osaulkoistus
- vanhuspalvelujen tuottaminen palvelusetelillä
- lastensuojelutoiminnan tarkastelu
- toimintojen laajuuden sekä toimitilojen uudelleentarkastelu sivistystoimen osalta
- kunnan palvelurakenteiden uudelleentarkastelu vuoden 2019 aikana
- henkilökunnan lomautukset

Rahoituslaskelma osoittaa vuonna 2019 kassavarojen vähenemistä n. 987.000 eurolla. Vuonna 2020 kassavarat vähentyvät n. 284.000 eurolla, ja vuonna 2021 vähentyvät n. 334.000 eurolla. Vuonna 2019 kassavaroja tulee korottamaan Attendo Oy:n suorittamat maksut kiinteistökauppojen osalta. Maksuvalmiuden turvaamiseksi pitkäaikaista lainaa on suunniteltu otettavaksi 500.000 euroa vuonna 2019, 1.000.000 euroa vuonna 2020 ja 500.000 euroa vuonna 2021. Vuonna 2021 investointien määrä on vähäinen, n. 280.000 euroa. Rahoituslaskelman numero-osa on esitetty talousarviokirjan loppuosassa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut (taulukossa on tilinpäätöksen 2017 osalta vain vuoden 2017 kertymä):

	TP 2017	TA 2018**	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, 1000 €*	-4422	-6328	-7776	-6195	-3595
Lainanhoitokate	0,39	0,21	0,39	0,12	0,22

** alkuperäinen talousarvio + muutokset

Lainanhoitokate:

=(vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset)

*Rahavirran kertymän muodostuminen vuosittain:

	1.000 €				
	2017	2018	2019	2020	2021
Toiminnan ja investointien rahavirta	-257	-1498	- 927	-626	-287
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		-6328	-7776	-6195	-3595

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä osoittaa, että investointeja ei pystytä kattamaan omarahoituksella, vaan lainarahoitusta on käytettävä merkittävästi.

9. KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalousoissa esitetään kunkin tehtäväalueen tavoitteet ja määrärahat euroina perusteluineen. Määrärahat sisältävät myös laskennalliset ja sisäiset erät, joista suurimpina ovat sisäiset vuokrat, keskitetysti hoidettujen tehtävien kustannukset, ateria- ja puhdistuspalvelut sekä toimistopalvelut. Laskennalliset poistot näkyvät kunkin tehtäväalueen toimintakatteen alapuolella.

Koonti käyttötalousojen määrärahoista on esitetty tekstiosan jälkeen.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vaalit

Perustelut

Vuonna 2019 järjestetään eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit. Maakuntavaalit järjestetään joko europarlamenttivaalien yhteydessä tai omana vaalinaan myöhemmin vuoden 2019 aikana.

Keskusvaalilautakunta: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT		5 500	11 000	11 000	100,0		
TOIMINTAMENOT	-9 102	-6 130	-11 480	-11 480	87,3		-5 740
TOIMINTAKATE	-9 102	-630	-480	-480	-23,8		-5 740

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilintarkastus

Tavoitteet

Varsinaisen tilintarkastajan tarkastuspäiviä on vuodelle 2019 merkitty 10 päivää/vuosi. Tilintarkastaja toimii tarkastuslautakunnan sihteerinä.

Tarkastuslautakunta: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT							
TOIMINTAMENOT	-11 410	-14 455	-14 455	-14 455		-14 455	-14 455
TOIMINTAKATE	-11 410	-14 455	-14 455	-14 455		-14 455	-14 455

KUNNANHALLITUS

Keskushallinto

Keskushallinnon talousarvioon sisältyy valtuusto ja kunnanhallitus, asumispalvelut, maa- ja metsätilat, eräät avustukset, suhdetoiminta ja muu toiminta. Valtuuston ja kunnanhallituksen kokouspalkkiot on mitoitettu normaalien kokouskäytäntöjen mukaan.

Maa- ja metsätilat

Kaavin kunnan metsien vastuuhenkilönä toimii kunnanjohtaja apunaan maaseutuasiamies, jonka palvelut ostetaan Siilinjärven kunnalta. Kaavin kunnan talousmetsien hoito on ulkoistettu. Taajamametsien hoidosta vastaa kunnaninsinööri. Kasvullista metsämaata on kaikkiaan noin 830 ha. Metsätaloussuunnitelman mukainen hakkuumäärä kunnan talousmetsissä on noin 3800m³/vuosi.

Tavoitteet

Puunmyyntitavoite on 185.000 euroa vuonna 2019.

Asumispalvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Kaavin Vuokratalot Oy omistaa pääosan vuokra-asunnoista Kaavin kuntakonsernissa. Kaavin kunnan palkkalistoilla oleva toimistosihteeri on Kaavin Vuokratalot Oy:n toimitusjohtaja. Kunta ei ole perinyt yhtiöltä korvausta em. palkkaus-, toimistotila- ym. kuluista kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti.

Tavoitteet

Kaavin asumisen strategian mukaan tavoitteena on mm., että kunnan/Kaavin Vuokratalot Oy:n vuokra-asuntojen tarjonta vastaa kysyntää. Vuoden 2019 aikana tavoitteena on myydä Vuokratalot Oy:n asunnoista 4 kpl (2 paritaloa) ja purkaa 1 kerrostalo (10 asuntoa). Kaavin kunta purkaa Etelärinteen kiinteistön, jossa on 1 vuokra-asunto.

Tunnusluvut

	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Kunnan omistamat tai määräysvallassa olevat asunnot	Kpl	155	148	133
Asuntojen määrä 1000 asukasta kohden	Kpl	51	47	44

Loppuvuonna 2018 on palveluasunnoilla asumiskäytössä 39 asuntoa, Kaavin kunnan asuntoja 7 kpl (asumiskäytössä näistä 2 kpl) ja loput 107 asuntoa Kaavin Vuokratalot Oy:n omistamia.

Keskushallinto: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	325 509	247 000	247 000	213 000	-13,8	255 000	270 000
TOIMINTAMENOT	-333 719	-344 760	-354 660	-391 930	13,7	-393 980	-393 880
TOIMINTAKATE	-8 210	-97 760	-107 660	-178 930	83,0	138 980	123 880
POISTOT	-12 163	-20 000	-20 000	-2 500	-87,5	-1 900	-1 400

Hallinto- ja tukipalvelut

Palvelu/yleiskuvaus

Hallinto- ja tukipalvelut toteuttavat osaltaan kunnan hyväksytyä strategiaa tuottamalla tukipalveluita kunnan eri palvelualueille.

Hallinto- ja tukipalvelut sisältävät toimisto- ja talouspalvelut sekä ateria- ja puhdistuspalvelut, valtuuston, kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan ja vaaliasioiden valmistelu- ja toimeenpanotehtävät sekä muut keskitetyt palvelut, mm. arkistotoimen ohjaaminen, kopiointi, ICT-tuki ja tarvikehankinnat. Lisäksi määrärahoihin sisältyy kunnallisverotuksen maksuosuus valtiolle.

Palkka- ja taloushallinnon palvelut on ostettu 1.1.2017 alkaen Monetra Pohjois-Savo Oy:ltä (ent. Kuhilas Oy), joka on pääasiassa kuntien omistama tilitoimisto.

Toimisto- ja talouspalvelut

Toimisto- ja talouspalvelut tukevat johtamista ja talouden ohjausta sekä palvelutuotantoa tuottamalla toimialaansa kuuluvia sisäisiä asiantuntijapalveluja kustannustehokkaasti perustoimialojen kysynnän mukaan. Yksikkö vastaa myös valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien päätösten valmisteluun ja toimeenpanoon liittyvästä asiakirjahallinnosta sekä hoitaa eri osastojen päivittäistä asiakaspalvelua.

Tavoitteet tekstinä

Henkilöstön keskinäistä työnjakoa tarkistetaan ja kehitetään kunnanviraston toimistohenkilöstön osalta jatkuvasti niin, että eri toimialojen palvelut turvataan ja että henkilöstöresurssit riittävät eri tehtävien ja asiakaspalvelun hoitoon. Erityisesti pyritään ottamaan käyttöön sähköisiä palveluita ja kehittämään paperittomuutta. Tehtävien muuttuessa ja monipuolistuessa henkilöstöä koulutetaan, valmennetaan ja järjestellään tehtäviä muutostarpeen mukaan.

Kelan asiakaspalvelua koskeva vuonna 2010 solmittu sopimus jatkuu. Vaikka perustoimeentulotuen käsittely siirtyi vuoden 2017 alussa Kelalle, on tarpeet myös kunnan toimesta annettavaan asiakaspalveluun säilynyt, joskin palvelutarpeen määrä on laskenut ja mahdollistaa palvelun uudelleen organisointia. Palvelusta vastaavat palvelusihteerit.

Ateria- ja puhdistuspalvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Kaavin kunnan ateriapalveluyksikkö tuottaa ulkoisille ja sisäisille asiakkaille lakisääteiset ruokapalvelut keskitetysti kunnan omana toimintana.

Ateriapalvelun arvot ovat terveellisyys, osaaminen ja taloudellisuus. Noudattamalla eri asiakasryhmien ravintosuosituksia ateriapalvelu edistää kansanterveyttä.

Tavoitteena on tuottaa mahdollisimman laadukasta ateriapalvelua kustannustehokkaasti. Lasten ja nuorten ateriat tarjotaan kasvatuksellinen ja terveellinen näkökulma huomioiden niin päiväkodissa kuin kouluissakin. Ikäihmiset saavat ateriapalvelun tarpeiden mukaan ja asiakaslähtöisestä näkökulmasta.

Keittiöllä on käytössä Aromi ruokatuotanto-ohjelma sekä Eväs-Mysli tilaus- ja laskutusohjelma.

Toiminnan tavoitteet

Toiminnassa etusijalla ovat asiakaskeskeisyys, asiakkaiden tarpeet ja taloudellisuus. Palvelukäyttäytymistä seurataan taloudellisuuden ohella. Tavoitteina on ylläpitää laadukkaita ateriapalveluita asiakaslähtöisesti, panostaa asiakaspalvelun laatuun sekä samalla vaikuttaa kuntalaisten terveyttä edistäviin ruokailutottumuksiin.

Keskittäminen auttaa tehostamaan ja kehittämään toimintaa, kun henkilöstöressurssien käyttöä voidaan järkevöittää, kuljetukset vähenevät ja ruuan hävikki pienenee.

Kaavin kunnan puhdistuspalvelujen peruslähtökohtana ovat tilojen käyttäjien tarpeet, toimivuus ja taloudellisuus. Puhdistuspalveluiden tavoitteena on huolehtia tilojen puhtaudesta ja viihtyisyydestä ja näin edesauttaa asiakkaan toiminnan sujuvuutta.

Hallinto- ja tukipalvelut: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	1 684 580	1 654 463	1 555 101	1 621 587	-2,0	1 622 187	1 622 187
TOIMINTAMENOT	-1 930 961	-1 954 656	-1 890 040	-1 824 366	-6,7	-1 830 196	-1 833 196
TOIMINTAKATE	-246 381	-300 193	-334 939	-202 779	-32,5	-208 009	-211 009
POISTOT	-29 461	-19 400	-19 400	-30 900	59,3	-25 500	-7 700

Elinkeino- ja kehityspalvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Kunnan elinkeinotoimikunta toteuttaa kuntastrategian linjauksia ja tavoitteita elinkeinoelämän osalta.

Tavoitteet

Elinkeinopalvelut

- kunnalla on tarjottavanaan eri tarkoituksiin sopivia teollisuustontteja
- matkailu huomioidaan maankäytön suunnittelussa
- työllisyysaste pyritään ylläpitämään vähintään nykytasolla

- yrittäjäyhteistyön hyvä ylläpito
- tuetaan entisten yleisötapahtumien kehittämistä ja uusien tuottamista
- ylläpidetään yritysneuvonnan hyvää tasoa mm. laadukkaiden kumppanuuksien kautta
- kunnan tyhjien toimitilojen aktiivinen kartoitus ja markkinointi.

Yritysneuvonnan ensikontakti on kunnanjohtaja, joka neuvoo itse ja ohjaa tarvittaessa kumppaneiden palveluihin.

Kumppanit

ELY-keskus

Finnvera

Kehittämisyhdistys Kalakukko ry

- Kaavin kunta osallistuu Leader ohjelmaan ohjelmakaudella 2014-2020 Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n toiminta-alueessa. Kaavin Leader -rahoitusosuus vuodelle 2019 on 8.897 euroa (2,92 euroa/asukas). Kalakukko ry rahoittaa erilaisia pienimuotoisia maaseudun kehittämishankkeita sekä pieniä maaseutuyrityksiä näiden erilaisissa investointi- ja kehittämishankkeissa.

ProYritys

Sydän-Savon maaseutupalvelut

Omistajanvaihdospalvelu Pohjois-Savossa - Savon Yrittäjät ry

YOM2 -hanke, yritys oppii ja menestyy

Voimaa arkeen (maatalousyrittäjien työssä jaksaminen)

Business Finland - yritysten kansainvälistymispalvelut

Tuusniemen Teollisuus Oy (yhteiset toimet matkailussa ja alueellisten tiedotustilaisuuksien järjestämisessä)

Kaavin kunnan elinkeinojen kehittämistoimet 2019

Matkailu ja kaupan ala

- Kaavin kesätapahtuman kehittämiseen osallistuminen
- Mahdollinen rantatapahtuma kesämökkiläisille elokuussa yhteistyössä paikallisen yhdistyksen kanssa
- Esitteiden päivitys, mm. palveluhakemiston päivitys ja postitus kesämökkiläisille
- Vaikkojoen kehittämisprojektin käynnistäminen (edellyttää matkailuyrittäjien mukanaoloa).
- Kaavin markkinoiden ja kesätoripäivien kehittäminen, jatketaan v. 2017 aloitettujen kesämarkkinoiden järjestämistä.
- Kauppakylä Kaavi -yhteistyö

Nuorten tietoisuus kotikunnan yrityksistä

Yläasteikäisten nuorten vuosittaiset vierailut kaavilaisiin yrityksiin yhteistyössä yläasteen opo:n kanssa. Panostus positiivisen muistijäljen jättämiseen oman kotikunnan työmahdollisuuksien suhteen.

Rakennuspaikkojen markkinointi

- Kaavin kunnan omien myytävien kiinteistöjen sivuston ylläpito (www.kiinteistot.kaavi.fi) ja aktiivinen viiteilmoittelu sanomalehdissä.
- Kunnan vapaita tontteja ja toimitiloja markkinoidaan aktiivisesti yrityskäyttöön ja erityisesti yritysten työntekijöille.
- Ranta-alueiden omakotitalotonttien myyntikampanja aloitetaan vuoden 2019 aikana.
- Osallistutaan Rakenna ja Asu -messuille Kuopiossa 23. - 24.2.2019.

Maatilat ja maaseutuyritykset

- Ostetaan 0,1 htv, työpanos Sydän-Savon maaseutupalveluilta (Siilinjärven kunnan tuottama).
- Vuonna 2019 Sydän-Savon Maaseutupalvelu aktivoi maatilatalousyrittäjiä kehittämistoimissa ja maaseututoimijoita toimintaympäristön kehittämisessä.

Toimivat yritykset

- aktiivinen tiedottaminen eri toimijoiden järjestämistä koulutuksista
- tilannetiedottaminen yritysrahoitusmahdollisuuksista
- aamukahvien pito, toimitusjohtajatapaamiset ja yritysvierailut (kunnanjohtaja)

Työllisyys

Kaavin oman pelkästään Kaavin kuntaan kohdentuvan Kaavi100 -työllisyysuhankeen koordinointi ja ohjaus, hankkeen kesto 1.1.2018 – 31.12.2019.

Pitkän aikavälin tavoitteet:

- 7 uutta yritystä
- Kaavin työttömyys laskenut vähintään 2,5 %
- 1 kaupallisin perustein toimiva työosuuskunta,
- Eri yrityksiin vähintään 12 uutta tuotetta.

Elinkeino- ja kehityspalvelut: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	46 136	26 000	26 000	29 000	11,5	29 000	29 000
TOIMINTAMENOT	-111 229	-114 165	-116 195	-129 078	13,1	-129 698	-129 698
TOIMINTAKATE	-65 093	-88 165	-90 195	-100 078	13,5	-100 698	-100 698

Maaseututoimi**Palvelu-/yleiskuvaus**

Vuoden 2012 alusta maaseutupalvelut on ostettu Siilinjärven kunnalta, joka hallinnoi Sydän-Savon maaseutupalvelua. Kyseessä on 14 kunnan/kaupungin yhteistoiminta-alue maaseutuhallinnon järjestämiseksi. Sopimuksessa mainittu tehtäväalue on maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain mukaisten tehtävien, maaseutuelinkeinojen ja maaseudun toimintaympäristön kehittämistehtävien sekä kuntien muiden maaseututoimen hallinto- ja kehittämistehtävien hoito. Maaseutuasiamiehellä on toimipiste Kaavin kunnassa, mutta asiakaspalvelu tapahtuu vain ajanvarauksen perusteella.

Tavoitteet

Maaseututoimi sisältää maksuosuuden Siilinjärven kunnalle sekä mm. sisäiset vuokrat kunnanvirastolla.

Maaseututoimi: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT							
TOIMINTAMENOT	-44 032	-47 243	-47 243	-44 739	-5,3	-44 739	-44 739
TOIMINTAKATE	-44 032	-47 243	-47 243	-44 739	-5,3	-44 739	-44 739

PERUSTURVALAUTAKUNTA

Sosiaali- ja terveystalvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Sosiaalihuollon ja terveystalvelujen järjestäminen asukkailleen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Monipuolisilla sosiaali- ja terveystalveluilla turvataan asukkaille hyvinvoinnin, terveyden ja toimeentulon edellytykset. Sosiaalitalveluina kuntalaisille järjestetään ensisijaisesti lakisääteiset talvelut. Sosiaalihuollon ja -talvelujen järjestämisvastuu on Kaavin kunnassa perusturvalautakunnan tehtävänä.

Perusterveydenhuollon talvelut tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin liikelaitos Kysteri. Erikoissairaanhoidon talvelut tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ja erityishuollontalvelut ostetaan pääasiassa Vaalijalan erityishuoltoapiirin kuntayhtymästä.

Sosiaalityö

Palvelu-/yleiskuvaus

Perusturvalautakunta päättää sosiaalihuollon suunnittelusta ja toimeenpanosta siltä osin kuin tehtävää ei ole siirretty viranhaltijoille. Lisäksi perusturvalautakunta päättää talvelujen toteuttamistavoista ja niiden linjauksista.

Perusturvalautakunnan tarvitsemista hallintotalvelujen tuottamisesta vastaa hallinto-osasto. Perusturvalautakunnan esittelijänä toimii sosiaalityöntalvelu.

Hallinnon tavoitteet tekstinä

- sosiaalisen ja taloudellisen turvallisuuden takaaminen kuntalaisille
- ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja edistää yhteiskunnallista osallisuutta kaikissa asiakasryhmissä
- Pohjois-Savon sote -ratkaisujen valmisteluun osallistuminen.

Tunnusluvut

Talvelutarpeen täyttymistä ja kustannuksia seurataan tapahtuma-/käyntitilastojen ja kokonais- ja yksikkökustannusten seurannalla. Talvelun laatua seurataan asiakastytytyväisyyskyselyillä ja asiakaspalautteilla.

Perustelut

Talvelujen tarve kasvaa entisestään sosiaalityössä. Vanhusten talvelujen tarve kasvaa odotettavissa olevan eliniän pidentyessä ja kunnan väestöpohjan muuttuessa yhä vanhuspainotteisemmaksi. Sosiaali- ja terveystalveluissa talvelujen tarvetta on arvioitava kriittisesti ja keskityttävä välttämättömien talvelujen järjestämiseen.

Sosiaalityö

Palvelu-/yleiskuvaus

Sosiaalityö on sosiaalityön ammattihenkilöiden suorittamaa yksilöiden, perheiden, ryhmien sekä yhteisöjen sosiaalisten ongelmien tilannearviointia ja ratkaisuprosesseihin perustuvaa muutostyötä. Sosiaalityö sisältää talveluohjauksen, täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen, työmarkkinatuen kuntaosuuden, mielenterveys- ja päihdetyön sekä kuntouttavan työtoiminnan. Perustoimeentulotuen käsittelee Kela.

Sosiaalityön tavoitteet tekstinä

- syrjäytymisen ehkäisyä jatketaan varhaisella puuttumisella ja talveluohjauksella

- työttömiä aktivoidaan opiskeluun ja työhön
- minimoidaan sosiaalisten ongelmien vaikutukset asiakkaiden elämässä

Talouden ja toiminnan seuranta ja vaikuttavuutta arvioidaan mm. seuraavia asioilla

- talousarviomäärärahan riittävyys
- vertailu alueen kuntien vastaaviin kustannuksiin
- asiakaspalautteen yleisarvosanatavoite; hyvä 3 (asteikko; huono 1 – erinomainen 5).

Toimeentulotuen tavoitteet tekstinä

- toimeentulotuki myönnetään lainsäädännön määrittämänä viimesijaisena taloudellisena tukena
- seurataan täydentävää ja ennaltaehkäisevää toimeentulotukea saavien asiakkaiden ja ruokakuntien määrää
- talousarviomäärärahan riittävyys

Tunnusluvut

Täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen menot	TP 2017	TA 2018	TA 2019
€/brutto	38.666	34.000	36.000

Työmarkkinatuen kuntaosuuden tavoitteet tekstinä

- kuntaosuuden määrän seuranta
- pitkäaikaistyöttömien aktivointi työhön, opiskeluun tai kuntouttavaan työtoimintaan
- pitkäaikaistyöttömien elämänhallinnan edistäminen ja motivointi
- työmarkkinatuen maksamisen edellytysten tarkastelu

Tunnusluvut

Työmarkkinatuen kuntaosuuden menot*	TP 2017	TA 2018	TA 2019
asiakkaat/kk	39	45	35
€/kunnan asukas/brutto	53,92	61,82	47,57

*Kelalle maksettava osuus

Kuntouttava työtoiminnan tavoitteet tekstinä

- kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään aktiivisesti
- pyrkimys lisätä asiakkaan elämänhallintaa
- avata pitkään työttöminä olleille väylä työhön tai työvoimahallinnon ensisijaisiin työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin

Mielenterveys- ja päihdetyön tavoitteet tekstinä

- mielenterveys- ja päihdepalvelujen järjestäminen siten, että sosiaalitoimi tekee terveydenhuollon kanssa tiivistä yhteistyötä
- asiakkaiden motivointi toimintakykynsä ylläpitoon ja päihteettömyyteen
- päihderiippuvaisten henkilöiden hoitoonohjaustoimenpiteiden järjestäminen

Tunnusluvut

Mielenterveys- ja päihdetyön menot	TP 2017	TA 2018	TA 2019
€/kunnan asukas/brutto*	94,93	111,06	108,11

*sisältää mtt- ja päihdeongelmaisten perhehoidon ja asumispalvelut

Perustelut

Perheiden ja yksilöiden mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarve on lisääntynyt Kaavilla. Nuorten päihteiden käyttö ja mielenterveysongelmat vaativat erityistä huomiota kunnassa. Sosiaalityön asiakkaiden elämänhallinnan ja -laadun parantaminen vaatii pitkäjännitteistä työskentelyä ja asiakkaiden motivointia.

Vanhusten palvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Kunta toteuttaa pääosan vanhusten palveluista. Kaavin perusturvalautakunnalla on käytössään avopalveluja tuottava, kunnan omistama 33 -paikkainen palvelukeskus. Palvelukeskuksen yhteydessä sijaitsevissa vuokratiloissa asuu 38 – 40 asiakasta.

Kunnan kotihoidon (kotipalvelu, tukipalvelut, kotisairaanhoido ja palveluasuminen) järjestämien palvelujen piirissä arvioidaan olevan vuonna 2019 noin 180 ruokakuntaa. Tuetussa palveluasumisessa (palveluasunnot) on n. 40 henkilöä. Jokaisella 75-vuotiaalla kuntalaisella on oikeus palvelujen tarpeen arviointiin seitsemän arkipäivän sisällä palvelutarpeen ilmoittamisesta. Yksityisiä palveluntuottajia käytetään täydentämään kunnallisia palveluja. Palvelusetelillä järjestetään hoitoa ja hoivaa n. 20 kuntalaiselle ja ostopalveluna noin 10 asiakkaalle. Omaishoidon tuen piirissä on n. 50 kuntalaista. Omaishoidon tuella pyritään korvaamaan asiakkaan tarvitsemaa palveluasumista tai laitoshoidoa.

Vanhustyön tavoitteet tekstinä

- vanhuspalvelulain ja ikäihmisten laatusuosituksen mukaisen vanhustenhuollon toteuttaminen
- kotihoidon (sis. palveluasunnot) toiminnan kehittämistä jatketaan mm. optimoinnin ja työn organisoinnin avulla
- toimintakykymittarin kehittäminen asiakastarpeita vastaavaksi
- Asiakasmaksujen myöntämisperusteiden sekä kriteereiden tarkastelu ja yhdenmukaistaminen. Asiakasmaksutulojen arvioidaan kasvavan tarkastelun myötä.

Tunnusluvut

Hoitopäivät, arvio v. 2019	Tehostettu palveluasuminen	Muistiyksikkö
hoitopäivät	8230	3505
intervalli-hoito	430	390
hoitopäivät yhteensä	8660	3895

Tehostettu palveluasuminen

€	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Hoitopäivät	8675	8580	8660
€ / hoitopäivä / brutto	141,35	149,63	157,89
€ / hoitopäivä / netto	107,58	114,20	116,21

Muistiyksikkö

€	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Hoitopäivät	3839	3895	3895
€ / hoitopäivä / brutto	154,47	142,59	136,47
€ / hoitopäivä / netto	119,03	107,16	101,04

Talousarviomäärärahan riittävyys. Asiaksmäärien ja kustannusten seuranta ja vertailu. Yli 75-vuotiaista 90 % asuu kodissaan kotihoidon turvin. Asiakaspalautteen yleisarvosanatavoite; hyvä 3 (asteikko; huono 1 – erinomainen 5).

Vanhusten palvelut	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Nettomenot/ € /kunnan asukas	1204,00	1194,85	1290,79

Perustelut

Kaavilaiset ikääntyvät ja tämä aiheuttaa palvelujen kysynnän lisäystä kaikissa vanhusten palveluissa. Lisääntyvä kysyntä on haaste palveluohjaukselle, palvelutuotannolle ja hoidonporrastukselle. Vanhustyössä on tarvetta tehostetun palveluasumisen lisäämiselle mm. muistisairauksien lisääntymisen ja omaishoitajien ikääntymisen vuoksi.

Kehitysvammaisten palvelut**Palvelu-/yleiskuvaus**

Kehitysvammaisella henkilöllä on subjektiivinen oikeus kunnan järjestämiin erityshuollon palveluihin. Kaavin kunta järjestää omana toimintanaan kehitysvammaisille henkilöille työ- ja päivätoimintaa ja avohuollon ohjauksen palveluja ja henkilökohtaista (vammaispalvelulain mukaista) apua. Kunnassa asuvia kehitysvammaisia tuetaan itsenäisessä asumisessa. Tarvittavat kuntouttavat laitospalvelujaksot ja erityisen vaativat erityshuollon palvelut sekä polikliiniset palvelut ostetaan Vaalijalan erityshuollon kuntayhtymästä. Kaavilla palvelujen piirissä on 27 henkilöä.

Kehitysvammahuollon tavoitteet tekstinä

- henkilöstön osaamisen käyttö laajasti kehitysvammaisten palveluissa
- palvelusuunnitelmien kehittäminen
- kehitysvammaisten avotyötoiminnan lisääminen

Tunnusluvut

Kehitysvammaisten palvelut, yht.	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Asiakkaita	26	27	27
Bruttomenot/€/kunnan asukas	330,94	316,51	331,93

Talousarviomäärärahan riittävyys. Asiaksmäärien ja kustannusten seuranta ja - vertailu.

Perustelut

Kehitysvammahuollossa keskitytään kehitysvammaisten itsenäisen asumien tukemiseen, päivä- ja työtoiminnan järjestämiseen ja palvelusuunnitelmien kehittämiseen.

Vaikeavammaisten palvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Vammaispalvelulain mukaan kunnan on huolehdittava vammaisille tarkoitettujen palvelujen ja tukitoimintojen järjestämisestä sisällöltään ja laajuudeltaan kunnassa esiintyvää tarvetta vastaavasti.

Vaikeavammaisten palvelujen tavoitteet tekstinä

- vaikeavammaisten lakisääteisten palveluiden järjestäminen
- vaikeavammaisten kotona selviytymisen tukeminen esimerkiksi asunnon muutostöiden turvin
- sosiaalitoimen kuljetusten järjestäminen Pohjois-Savon matkojenyhdistelykeskuksen (MYK) kautta. Samalla käyttöön otetaan henkilökohtaiset taksikortit.

Tunnusluvut

Vaikeavammaisten palvelut	TP 2017	TA 2018	TA 2019
*Bruttomenot/ € /kunnan asukas	121,45	128,75	108,40

*sis. invalidien palveluasumisen

Perustelut

Vammaispalvelujen järjestäminen tarpeen mukaisena. Henkilökohtaisen avun järjestäminen vaikeavammaisuuden perusteella. Asunnon muutostöiden järjestäminen.

Lasten ja nuorten palvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Lasten ja nuorten kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin turvaaminen. Viimesijaisen lasten sijaishuollon järjestäminen lapsen edun tätä vaatiessa. Lastenvalvojalle laissa säädettyjen tehtävien toteuttaminen eli isyyden selvittäminen, huolto- ja tapaamissopimusten sekä elatussopimusten laatiminen.

Lastensuojelun tavoitteet tekstinä

- tehostaa avohuollon tukitoimia, erityisesti perhetyötä
- lastensuojeluasiakkuuksien painopiste on ennaltaehkäisyssä ja varhaisessa puuttumisessa
- ostopalvelujen kustannusten jatkuva seuranta

Kaavi osallistuu lastensuojelun kehittämishankkeeseen. Nykyinen hallinnoija on Siilinjärvi.

Tunnusluvut

Lastensuojelu ja perhetyö	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Avohuollon tukitoimet	17	12	13
Sijaishuolto	11*	12*	11*
Jälkihuoltoon oikeutettuja	5	5	5
Bruttomenot/€/kunnan asukas	351,25	345,95	384,09

*yhden sijaishuollossa olevan lapsen kustannusvastuu on toisessa kunnassa

Perustelut

Käytetään ensisijaisesti avohuollon tukitoimia. Tehdään tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Käytetään lasten ja nuorten sosiaalityöntekijän asiantuntemusta palvelutarpeiden selvittämisessä ja koordinoinnissa. Asiakkuuksia tarkastellaan lapsi- ja perhelähtöisesti.

Sosiaalipalvelut: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	1 140 926	1 195 800	1 154 500	1 206 500	0,9	1 206 500	1 206 500
TOIMINTAMENOT	-8 077 100	-8 365 586	-8 505 401	-8 420 528	0,7	-8 450 598	-8 450 598
TOIMINTAKATE	-6 936 174	-7 169 786	-7 350 901	-7 214 028	0,6	-7 244 098	-7 244 098
POISTOT	-3 646	-4 800	-4 800		-100,0		

Terveydenhuolto

Palvelu-/yleiskuvaus

Kuntalaisten terveystarpeiden tarpeesta lähtevän perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelujen järjestäminen kuntalaisille kustannustehokkaasti. Kaavin kunta järjestää perusterveydenhuollon palvelunsa Kysteri -liikelaitoksen kautta. Kaavin kunta on mukana ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueessa, jossa isäntäkuntana toimii Siilinjärvi. Erikoissairaanhoidon tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri.

Perustelut

Kysterin v. 2019 maksusuudessa, 3.473 000 euroa, on huomioitu terveystaseman vuokramenojen väheneminen noin 200.000 eurolla. Ympäristöterveydenhuollon osalta on budjetoitu 98.000 euroa Siilinjärven kunnalle maksettavaa osuutta. Erikoissairaanhoidon ilman KuEL-maksua v. 2019 on 5.540.500 euroa, lisäystä 6,9 % edellisvuoden talousarvioon.

Terveydenhuolto: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	1 769						
TOIMINTAMENOT	-9 376 912	-9 137 213	-9 510 013	-9 324 415	2,0	-9 603 415	-9 603 415
TOIMINTAKATE	-9 375 143	-9 137 213	-9 510 013	-9 324 415	2,0	-9 603 415	-9 603 415

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistystoimen hallinto

Palvelu- /yleiskuvaus

Sivistyspalveluiden hallinnolliset toimet keskittyvät toimintojen taloudellisuuteen, yhteistyöhön, organisointiin ja laillisuusvalvontaan.

Tavoitteet

Hallintosäännön mukaisesti sivistystoimen osastopäällikkönä ja lautakunnan esittelijänä toimii hallinto- ja sivistystoimenjohtaja. Opetustoimen vastuuesimies on rehtori ja

varhaiskasvatuksen vastuuesimies on hallinto- ja sivistystoimenjohtaja. Kansalaisopisto ja kirjasto toimivat Kuopion kaupungin hallinnoimina.

Sivistystoimen hallinto: Tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	530						
TOIMINTAMENOT	-84 692	-75 426	-86 556	-86 936	15,3	-87 186	-87 186
TOIMINTAKATE	-84 162	-75 426	-86 556	-86 936	15,3	-87 186	-87 186

Lasten varhaiskasvatus

Palvelu-/yleiskuvaus

Alle kouluikäisillä lapsilla on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen. Vanhemmilla on oikeus saada lapselleen kunnallinen hoitopaikka, kunnan valvoma yksityinen hoitopaikka tai valita Kelan myöntämä kotihoidontuki. Varhaiskasvatusta järjestetään valtakunnallisten perusteiden pohjalta laaditun kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Varhaiskasvatus tarjoaa yhteistyössä perheiden kanssa lapsille turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvuympäristön. Toiminnan arvot ovat luottamuksellisuus, kasvatuskumppanuus ja lapsiläheisyys.

Tavoitteet

Kunnan varhaiskasvatuksen nykytilanteen ja tulevaisuuden kartoittaminen. Toiminnan organisointi ja toteuttaminen varhaiskasvatustilanteen mukaisesti. Varhaiskasvatukseen hankitaan edelleen välineistöä lasten digi- ja mediakasvatukseen tueksi. Järjestetään ja toteutetaan säännöllistä koulutusta huomioiden varhaiskasvatustilanteen edellyttämät painopistealueet. Asiakaskyselyiden toteutusta kehitetään ja huomioidaan osana varhaiskasvatuksen kehittämisprosessia ja laadunseurantaa. Varhaiskasvatustilanteen säädökset lasten, vanhempien ja muiden huoltajien osallisuudesta, vaikuttamisesta ja yhteistyöstä huomioidaan toiminnan ja toimintojen suunnittelussa ja toteutuksessa. Moniammatillisen yhteistyömallin kehittäminen osaksi varhaiskasvatustilanteen.

Kuntastrategia huomioiden varhaiskasvatuksen päivähoitomaksut uudistetaan. Päivähoitomaksu peritään vain ensimmäisen lapsen osalta, sisaruksista päivähoitomaksuja ei peritä ollenkaan.

Perustelut

Varhaiskasvatustilanteen tarpeen ennakointi on käytännössä vaikeaa. Hoidon tarve vaihtelee vanhempien opiskelun, työllisyyden ja muun elämäntilanteen mukaisesti. Kunnan varhaiskasvatustilanteen toteuttamista ohjataan sekä valtakunnallisella että kunnan omalla varhaiskasvatustilanteen suunnitelmalla. Koulutetun henkilöstön riittävyys, varhaiskasvatustilanteen edellyttämien toiminnallisten tavoitteiden täyttäminen ja toiminnan kehittäminen on edellytys laadukkaana varhaiskasvatustilanteen takaamiselle.

Päivähoitomaksumuutoksesta johtuen tulojen arvioidaan vähenevän noin 30 % eli yhteensä n. 27.000 eurolla.

Tavoitteet tunnuslukuina

Perhepäivähoito

€	TP 2017**	TA 2018**	TA 2019**
Hoitopäivät	2.240	1.300	1.000
Lapsilukumäärä *	28	14	12
Käytettäviä hoitopaikkoja	18	10	10

* Lapsilukumäärä sisältää kaikki vuoden aikana hoitopaikkoja käyttävät lapset

**TA 2018 ja 2019 kotona työskenteleviä perhepäivähoitajia 2

** Eläkemaksuperusteinen KuEL -maksu on 20,77€/hoitopäivä kun vuonna 2017 se on vain 10,80€/hoitopäivä. Hoitopäivähinta on otettu taulukosta pois, koska suuri KuEL -maksu vääristää hintaa.

Päiväkoti

(TP 2017 sisältää yksiköt: 1-3vuotiaat, 3-5vuotiaat sekä vuorohoitoyksikkö. TA 2018 ja 2019 sisältää 4 päiväkotiryhmää)

€	TP 2017**	TA 2018	TA 2019
Hoitopäivät	10.311	8.730	9.800
Lapsilukumäärä*	145	130	120
Käytettäviä hoitopaikkoja	46	42	60
€ / hoitopäivä / brutto	76,77	90,74	82,57
€ / hoitopäivä / netto	68,54	81,86	77,57

Vuonna 2019 arvioidaan muissa kunnissa olevan päiväkotihoidossa 2 kaavilaista lasta, jotka eivät sisälly yllä olevaan taulukkoon.

* Lapsilukumäärä sisältää kaikki vuoden aikana hoitopaikkoja käyttävät lapset

** Ryhmäperhepäivähoidon päättymisen 02/2017, hoitopäivät ja lapsilukumäärät yhdistetty päiväkodin tunnuslukuihin 03/2017 alkaen

Lasten varhaiskasvatus: Tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	115 041	98 500	81 500	53 500	-45,7	53 500	53 500
TOIMINTAMENOT	-1 098 604	-1 037 289	-1 047 583	-1 034 047	-0,3	-1 043 707	-1 043 707
TOIMINTAKATE	-983 563	-938 789	-966 083	-980 547	4,4	-990 207	-990 207

Perusopetus

Palvelu- /yleiskuvaus

Perusopetuslain mukaan opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi esiopetuksen tavoitteena on osana varhaiskasvatusta parantaa lasten oppimisedellytyksiä. Opetuksen tulee edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Opetuksen tavoitteena on lisäksi turvata riittävä yhdenvertaisuus koulutuksessa koko maan alueella.

Perusopetuksessa tarjotaan jatko-opintojen kannalta tarvittavat tiedot ja taidot, ja opetustyössä painotetaan omatoimisuutta. Opetus- ja kasvatustyö toteutetaan yhteistyössä lasten huoltajien ja muiden sidosryhmien kanssa. Opetus järjestetään oppilaan ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Oppilashuollossa painotetaan varhaisen puuttumisen merkitystä hyvinvointisuunnitelman mukaisesti.

Tavoitteet

Alakoulu toimii syyslukukaudella 2016 käyttöön otetun seutukunnallisen opetussuunnitelman mukaan.

Koska uuden perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteissa digitaaliset työtavat ja tieto- ja viestintätekniikan ymmärtäminen ovat keskeisessä osassa sen vuoksi, vuonna 2019 painotetaan henkilöstön täydennyskoulutuksessa edelleen digitaalisten taitojen kehittämistä. Tavoitteena on henkilöstön entistä monipuolisempi osaaminen. Lyhytaikaisia sijaisia ei käytetä vaan sijaistukset hoidetaan koulun sisäisin järjestelyin. Oppilashuoltolain edellyttämä kuraattoritoiminta jatkuu vakiintuneena, mutta psykologipalvelut hankitaan edelleen ostopalveluna.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan aiempien vuosien tapaan.

Kaavin perusopetus on mukana useassa hankkeessa. Pienten lasten koulu kehittää vuosiluokkiin sitomatonta esi- ja alkuopetusta. Liikkuva koulu hankkeella pyritään aktivoimaan lapsia liikkumaan. Tasa-arvohankkeella mahdollistetaan erityisoppilaiden sijoittuminen yleisopetuksen luokkiin. Kaikkiin opetustoimen em. hankkeisiin on saatu valtionapua.

Perustelut

Erityisen tuen tarpeessa olevien oppilaiden määrä on edelleen suuri. Kaavin koululla toimii kaksi pienluokkaa ja yksi laaja-alainen erityisopettaja. Koulunkäyntiohjaajien tarve haastavissa yleisopetuksen luokissa on ilmeinen.

Yläkouluikäisten lähikouluksi on osoitettu 1.8.2015 lukien Tuusniemen yläkoulu. Nykyisen väestörakenteen mukaisesti arvioiden oppilasmäärä esi- ja perusopetuksessa tulee vähenemään syntyvyydestä ja muuttoliikkeestä johtuen. Kaavin koulun oppilasmäärä pysyy kuitenkin melko vakaana.

Tavoitteet tunnuslukuina

OPPILASENNUSTE LV 2019-2025							
Kaavin esi- ja perusopetus 20.9.2018 tilanne (lähde: neuvola)							
	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
VUOSILUOKAT 0-6							
Kaavin koulu	167	167	164	165	162	148	135
-joista esioppilaita *	24	21	24	26	17	11	12
	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
VUOSILUOKAT 7-9 *	75	84	78	74	72	70	70

* Vuosiluokkien 7-9 lähikoulu on Tuusniemellä 1.8.2015 alkaen.

Perusopetuksen hinta/oppilas (vuosiluokat 1-6; ilman sairaala- ja vammaisopetusta, aamu- ja iltapäivätoimintaa, vuosiluokkien 7-9 opetusta ja valtionapuhankkeita)

€	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Oppilasmäärä	157,5	151	145,5
€/oppilas	10.810	10.879	11.053

Esiopetuksen hinta/oppilas (ilman sairaala- ja vammaisopetusta)

€	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Oppilasmäärä	28,5	24	22,5

€/oppilas	8.415	8.760	10.914
-----------	-------	-------	--------

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
menot €	34.034	45.825	51.608

Peruskoulutus: Tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	76 497	91 000	121 350	125 350	37,7	99 000	99 000
TOIMINTAMENOT	-3 131 479	-3 089 733	-3 123 223	-3 161 167	2,3	-2 850 627	-2 850 627
TOIMINTAKATE	-3 054 982	-2 998 733	-3 001 873	-3 035 817	1,2	-2 751 627	-2 751 627
POISTOT	-44 558	-36 300	-36 300	-47 200	30,0	-36 500	-3 900

Aikuiskoulutus

Palvelu-/yleiskuvaus

Kansalaisopisto toimii elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta tarjoten kaikenikäisille kaavailaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja harrastustoimintaan. Kansalaisopiston kautta järjestetään myös henkilöstökoulutusta talousarvion puitteissa tilauskursseina. Kaavin kunnan kansalaisopistopalvelut on toteuttanut vuoden 2013 alusta Kuopio kaupunki.

Tavoitteet

Lakiin vapaasta sivistystyöstä liittyvä valtionosuuden rahoituksen laskentamalli on muuttunut ja laki astui voimaan 1.1.2016. Keskeisesti uudistus koskee valtionosuutta ja valtionosuustuntien määrää kunnissa kansalaisopistotoiminnan osalta. Muutos vaikuttaa yhteistyösopimukseen kansalaisopistopalveluiden tuottamisesta siten, että uusi sopimus astuu voimaan vuoden 2017 alusta lukien. Uusi sopimus on voimassa toistaiseksi.

Opiskelijamäärien lasku pysähtynyt ja opetustuntimäärä on vuonna 2017 kääntynyt nousuun, mutta kyläkoulujen sulkeminen ja muut tilahaasteet ovat kääntäneet opiskelijamäärän uudelleen laskuun vuonna 2018. Tavoitteena on vähintään opetustuntitaso säilyttämisen, mutta tilamuutosten vaikutusten vuoksi vuoden 2019 toteutuva opetustuntimäärä arvioidaan alemmaksi noin 1450 tuntiin. Kunnan sisäinen tavoite on ollut aiempina vuosina 1700 tuntia, johon on talousarviossa varauduttu. Lähitulevaisuudessa on tavoitteena saada toteutuvaa opetustuntimäärää vahvistettua, kun lähivuosien tilahaasteet saadaan ratkaistua.

Tavoitteet tunnuslukuina

Vuosi	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Tunteja	1518	1447	1450	1482	1700	1450
Opiskelijoita (brutto)	736	706	774	808	641	700

Aikuiskoulutus: Tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	78 378	72 250	72 250	72 250		72 250	72 250
TOIMINTAMENOT	-128 307	-148 563	-148 563	-157 844	6,2	-157 844	-157 844
TOIMINTAKATE	-49 929	-76 313	-76 313	-85 594	12,2	-85 594	-85 594

Kirjastotoimi

Palvelu-/yleiskuvaus

Kaavin kunnan kirjastopalvelut on toteuttanut Kuopion kaupunginkirjasto vuodesta 2013 lähtien. Kaavin kirjasto on yksi Kuopion kaupunginkirjaston lähikirjastoista. Kirjastoyhteistyö turvaa ammatillisesti pätevän henkilöstön ja kuntalaisille mahdollisuuden käyttää laajaa aineistokokoelmaa.

Tavoitteet

Yleisen kirjaston palveluiden tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sanavapautta. Kirjastopalveluissa toiminnan painopisteitä vuonna 2019 ovat palveluiden (mm. mediakasvatus, aineistot, aukioloajat, tapahtumat) kehittäminen yhdessä kuntalaisten kanssa kuntalaisten muuttuneita tarpeita vastaaviksi sekä verkkopalveluiden ja e-aineistotarjonnan kehittäminen. Painopistealueena ovat lapset, nuoret ja lapsiperheet.

Perustelu

Tarjotaan kaavilaisille kirjastonkäyttäjille palveluja, jotka täyttävät vähintään valtakunnalliset perustasovaatimukset. Paikallisia lähikirjastopalveluja tuetaan ja täydennetään etäpalveluilla kysynnän ja resurssien puitteissa.

Tavoitteet tunnuslukuina

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Lainauksia yhteensä (kpl)	48 059	51500	48 000
Kirjastokäyntejä	27 055	26 000	27000
Lainauksia/asukas	15,77	16,33	15,74

Kirjasto: Tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	45						
TOIMINTAMENOT	-211 836	-211 965	-206 965	-210 276	-0,8	-210 276	-210 276
TOIMINTAKATE	-211 791	-211 965	-206 965	-210 276	-0,8	-210 276	-210 276

Vapaa-aikatoimi

Toiminta-ajatus/yleiskuvaus

Vapaa-aikatoimen tulosalue sisältää kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja raittiustoimen.

Kulttuuritoimi

Palvelu-/yleiskuvaus

Kunnan tehtävänä on tukea, edistää ja järjestää kulttuuritoimintaa. Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harrastamista ja harjoittamista, taidepalveluiden tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Tulevaisuudessa ihmisten vaatimustaso kulttuuripalveluihin muuttuu ja tarpeet monipuolistuvat.

Tavoitteet

Kulttuuritoimintaa edistetään tukemalla kunnassa toimivia järjestöjä ja yhdistyksiä. Kulttuuritapahtumien organisoinnissa hyödynnetään yhteistyötä naapurikuntien sekä paikallisten toimijoiden kanssa. Koululaisten ja lasten tilaisuudet toteutetaan yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa. Aikuiskonsertit sekä juhlat toteutetaan yhteistyössä sidosryhmien kanssa (mm. seurakunnan).

Kaavin kunta huolehtii Kotiseutumuseo Eloitan ja Juutilan Valimomuseon kesäopastoinnasta. Museoiden opastus hoidetaan palkkaamalla kesäoppaat.

Perustelut

Juhlatapahtumiin ja museotoimintaan varataan erilliset määrärahat. Tapahtumien järjestämisessä tuetaan eri yhteisöjä sen sijaan, että kunta järjestäisi niitä itse aktiivisesti.

Liikunta-, nuoriso- ja raittiustoimi

Toiminta-ajatus/yleiskuvaus

Yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja (liikuntalaki 10.4.2015/390).

Nuorisolain (1285/2016) mukaisesti nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Toteuttaessaan nuorisolain tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Kunnan tulee olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat mm. monialainen yhteistyö (=nuorten ohjaus- ja palveluverkosto), etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta.

Toiminnan kehitysarvio

Nuorisotyön toiminnan painopiste on ennaltaehkäisevä. Pitkäjänteinen kasvatustyö, nuorten aktivoiminen mukaan toimintaan, ottamaan vastuuta ja vaikuttamaan heitä koskevien asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon, on toiminnan lähtökohta. Monialaista yhteistyötä eri toimijoiden välillä pidetään yhtenä työmuotona.

Etsivän nuorisotyön hanketta jatketaan. Etsivän työn tavoitteena on tunnistaa ja saada kiinni mahdollisimman varhaisessa vaiheessa perusopetuksen jälkeen koulutuksen tai työelämän ulkopuolelle jäävät nuoret sekä ammatillisen koulutuksensa keskeyttäneet ja ohjata heidät elämäntilannettaan vastaavien palveluiden piiriin. Etsivä nuorisotyö tekee kiinteää yhteistyötä nuorten työpajavalmentajan, yläkoulun, sosiaalitoimen sekä työvoima- ja terveydenhuoltopalvelujen kanssa.

Nuorten työpaja ”Ihan Ite” on suunnattu 16 - 28 -vuotiaille kaavilaisille koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville nuorille. Työpajatoiminnan tavoitteena ovat nuoren

elämänhallinnan ja sosiaalisen toimintakyvyn kokonaisvaltainen tukeminen, opiskelu- ja työelämävalmiuksien lisääminen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta ovat Itä-Suomen aluehallintoviraston osa rahoittamaa toimintaa.

Liikuntatoimen toiminnan painopiste on ennaltaehkäisevä. Tavoitteena on edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa, väestön hyvinvointia ja terveyttä, lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, fyysisen toimintakyvyn parantamista ja ylläpitämistä sekä eriarvoisuuden vähentämistä liikunnassa. Vastuu liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden kunnossapidosta on teknisellä toimella. Sivistyslautakunta yhdessä liikuntatoimesta vastaavan viranhaltijan kanssa määrittelee kunnossapidettävät ulkoilualueet ja liikuntapaikat.

Tavoitteet tekstinä

Liikuntatoimi:

- kaiken ikäisten kuntalaisten terveystoiminnan edistäminen liikuntapaikkoja ja ulkoilualueita ylläpitämällä ja kunnostamalla sekä kehittämällä yhteistyössä teknisen toimen kanssa
- tarpeen, voimavarojen ja määrärahojen mukaan kilpailutoimintaa ja muuta liikunnallista tapahtumatoimintaa yhteistyössä urheiluseuran, koulujen ja yhdistysten kanssa
- lasten kesän uimakoulutoiminta, muu ohjattu liikunnallinen toiminta lapsille ja nuorille koko vuoden ajan
- 3. luokkalaisten uintiopetuksen organisointi yhteistyössä koulutoimen kanssa
- kuntosalitoiminnan siirtyessä yksityiselle toimijalle, kunta kustantaa ennalta sovitun osuuden erityisryhmien kuntosalimaksusta

Nuorisotoimi:

- 16 – 19 v. nuorten, pääasiassa kaavilaisten opiskelijoiden, kesätyöllistäminen (tavoite 40 nuorta)
- kunnan alueella tehtävän nuorisotyön ja nuorisotalotoiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen
- koulu yhteistyö ala- ja yläkoulun kanssa
- nuorisovaltuuston toiminnan tukeminen ja ylläpitäminen
- kerho-, leiri-, retki- ja tapahtumatoimintaa lapsille ja nuorille yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa; pääpaino musiikki- ja liikuntakasvatuksessa.
- aktiivinen osallistuminen monialaiseen yhteistyöhön

Raittiustoimi:

- ennaltaehkäisevää päihdevalistusta lapsille ja nuorille eri toimintojen kautta yhteistyössä koulutoimen sekä muiden nuorisotyön alueella toimivien tahojen kanssa
- varhainen puuttuminen nuorten päihteiden käyttöön ja päihteiden välittämiseen

Tavoitteet tunnuslukuina

Nuorisotoimi:

	Mittari	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Kesätyöllistettyjen määrä	Henkilömäärä	40	39	40	40
Kävijämäärä, nuorisotalo	Henkilömäärä	7.476 kaikki/ 4.720 nuoret	10.068 kaikki/ 6.098 nuoret	7.200 kaikki/ 7.200 nuoret	8.000 kaikki/ 6.000 nuoret

Vakanssit 3 vakinaista, määräaikaista 2.

Liikuntatoimi:

	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Menot/as. €	54,25	68,14	69,63	77,37

Vakanssit 1½ henkilöä, joista 1 hlö teknisellä toimella ja ½ sivistyspalveluissa.

Vapaa-aikatoimi: Tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	84 157	83 900	89 200	80 700	-3,8	80 700	80 700
TOIMINTAMENOT	-523 895	-548 745	-527 633	-548 048	-0,1	-539 858	-539 858
TOIMINTAKATE	-439 738	-464 845	-438 433	-467 348	0,5	-459 158	-459 158
POISTOT	-27 875	-39 060	-39 060	-9 100	-76,7	-6 800	-5 200

Joukkoliikenne**Palvelu-/yleiskuvaus**

Joukkoliikennetoiminnan tarkoituksena on toimivien vaihtoehtojen tarjoaminen käyttäjäjoukkoliikenteen palveluita työmatka- ja asiointiliikenteeseen yksityisautoilun sijasta.

Tavoitteet

Lain muututtua 1.7.2014 koko linja-autoliikenne on avautunut vapaalle kilpailulle. Kunnan halutessa tukea reittejä, julkinen raha kohdennetaan niihin yhteisesti kunnan ja ELY-keskuksen sopimuksilla. Tämä muutos aiheuttaa paineita ja mahdollisesti myös lisäkustannuksia kunnille, koska kunnan on turvattava vähintään koulumatka- ja asiointiliikenne.

Pohjois-Savon ELY -keskuksen ja Kaavin kunnan välillä on solmittu yhteistyösopimus henkilökuljetusten järjestämisestä, joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmästä ja joukkoliikenteen kustannusten jakamisesta. Ajokaudelle 3.6.2018-2.6.2019 rahoitus jakautuu ELY -keskukselle 80% ja Kaavin kunnalle 20%.

Kunnan sisäiset asiointiliikennekyydit toteutetaan yhdistettynä SHL -kuljetuksiin.

Perustelut

Koululaisliikenteessä on suuntauksena, että eri tarpeista lähtevät harkinnanvaraiset ja yksilölliset kuljetusratkaisut taksikuljetuksin pienentävät linja-autovuorojen käyttäjämääriä. Kehitys nopeuttaa entisestään linja-autovuorojen supistamista aiheuttaen lisäkustannuksia kunnalle ja palveluiden huononemista työ- ja asiointiliikenteessä.

Joukkoliikenne: Tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	577	2 500	2 500	2 500		1 000	1 000
TOIMINTAMENOT	-5 588	-7 100	-7 100	-7 100		-7 100	-7 100
TOIMINTAKATE	-5 011	-4 600	-4 600	-4 600		-6 100	-6 100

TEKNINEN/YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Tekninen hallinto

Palvelu-/yleiskuvaus

Teknisen hallinnon tehtävä on mm. turvata kunnan tekniset palvelut ja tehostaa niiden käyttöä, huolehtia kunnan eri toimintoja varten tarvitsemasta kiinteistöomaisuudesta ja kunnallisteknisistä verkostoista, kehittää eri sidosryhmien välistä yhteistyötä sekä varmistaa kunnan tonttivarannon riittävyys. Toimivat kuntapalvelut edellyttävät sekä ulkoisten puitteiden (rakennukset ja infrastruktuuri) asianmukaista kunnossapitoa, että riittäviä henkilöresursseja sekä kunnossapidon ja investointien tarvitsemää rahoitusta.

Tavoitteet

Palvelut tuotetaan jatkossakin osittain omana työnä toimintoja tarpeen mukaan ulkoistamalla. Lisäksi käytetään yhteistyökumppanien apua. Koko kuntaorganisaation toimintaa tarkastellaan riittävän kattavasti, jotta resurssien käyttöä on mahdollista edelleen tehostaa. Myös kiinteistöjen ylläpitotoimintoja edelleen kehitetään.

Tekninen hallinto: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	2 000						
TOIMINTAMENOT	-113 027	-163 918	-173 798	-155 228	-5,3	-180 628	-180 628
TOIMINTAKATE	-111 027	-163 918	-173 798	-155 228	-5,3	-180 628	-180 628

Kiinteistötoimi

Palvelu-/yleiskuvaus

Kiinteistötoimi tuottaa tilapalvelut kunnan eri hallintokunnille. Tilojen on oltava hallintokuntien toimintaan soveltuvia ja niiden on täytettävä käyttäjäryhmien edellyttämät rakennusterveellisyysvaatimukset. Tilojen on oltava hallintokuntien toimintaan soveltuvia ja niiden on täytettävä käyttäjäryhmien toiminnalliset vaatimukset.

Tavoitteet

Kiinteistötoimessa kiinnitetään entistä enemmän huomiota järjestelmälliseen, jatkuvaan kiinteistöjen kunnan seurantaan, ylläpitoon ja dokumentointiin. Kiinteistöistä laadittavia tarkempia kuntoarvioita käytetään laadittavien pidemmän tähtäimen suunnitelmien lähtötietoina. Vuosien saatossa syntyneen korjausvelan umpeen kurominen on edelleen eräs keskeisistä tehtävistä. Vajaalla käytöllä olevista tiloista on tärkeää päästä eroon, yhtenä kohteena mm. Etelärinteen kiinteistön purkaminen v. 2019.

Kiinteistötoimen talousarviovuoden 2019 suurimpia investointeja ovat päiväkotitilojen suunnittelu palvelukeskukselle, uuden virastotalon korjaustyöt, torialueen sadevesiviemäröinti ja Heikkalan & Rantalan kunnallistekniikan suunnittelu ja rakentaminen.

Perustelut

Toimintatuottoja pienentää tilojen vuokratulojen väheneminen. Tämä on seurausta kiinteistöjen myynnistä ja toisaalta tilojen jäämisestä tyhjilleen vuokrasopimusten päättyessä; lisäksi terveysaseman vuokratulo on pienentynyt. Vuonna 2017 kertaeränä kirjattiin kiinteistötoimeen Itkola -hallin myyntitappiota 73.000 euroa, joka on huomioitu TA-

muutoksena 2017. Kiinteistötoimeen kirjattiin tasetappiota vuonna 2018 myydyistä Kortteisen koulusta n. 131 000 euroa ja Luikonlahden koulusta n. 135 000 euroa.

Kiinteistöjen myynnit lisäävät toimintatuottoja vuoden 2019 osalta (nettovaikutusarvio n. 100.000 e). Myyntien vaikutus heijastuu myös poistojen vähenemiseen.

Kiinteistötoimi: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	1 834 782	1 781 120	1 721 512	1 842 650	3,5	1 742 650	1 742 850
TOIMINTAMENOT	-1 404 931	-1 629 285	-1 313 987	-1 511 427	-7,2	-1 570 317	-1 570 317
TOIMINTAKATE	429 851	151 835	407 525	331 223	118,1	172 333	172 533
POISTOT	-460 826	-465 320	-314 300	-309 600	-33,5	-339 800	-328 700

Vesi- ja viemärlaitos

Palvelu-/yleiskuvaus

Kunnan vesi- ja viemärlaitos (=vesihuoltolaitos) tuottaa kuntalaisille toimialaansa kuuluvat palvelut luotettavasti. Vesihuollon verkostot laitteineen pidetään hyvässä kunnossa modernia tekniikkaa käyttäen. Siten palvelut voidaan tuottaa myös viranomaismääräykset täyttäen.

Kaavin kunnan vesilaitoksen käyttämän raakaveden toimittaa Koillis-Savon Vesi Oy, jonka omistajiin Kaavin kunta lukeutuu.

Jätevedet käsitellään Juankoskella sijaitsevalla Koillis-Savon Ympäristöhuolto Oy:n omistamalla yhteispuhdistamolla, jonka omistavat Kaavin kunta ja Kuopion kaupunki yhdessä.

Tavoitteet

Vesi- ja viemärlaitoksella jatketaan poikkeusolojen vesihuollon toimintavarmuuden kohottamista. Vesi- ja viemärlaitos tehostaa suunnitelmakauden aikana edelleen laitoksen toimintavarmuutta mm. uusimalla talo- ja linjasulkuventtiilejä, kartoittamalla verkostoon liittyneiden kiinteistöjen talosulkujen ja muiden verkosto-osien sijaintia sekä dokumentoimalla ne laadittavaan sähköiseen kartta-aineistoon. Tämä toiminta nopeuttaa laitoksen verkostojen saattamista toimintakuntoon mahdollisten häiriötilanteiden jälkeen. Yhdelle jätevesipumppaamolle rakennetaan tasausallas, joka toimii varastona häiriötilanteissa.

Käyttöhenkilökunnan ammattitaitoa pidetään yllä ja kehitetään osallistumalla ao. koulutuksiin.

Vesi- ja viemärlaitos: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	552 239	567 856	567 856	572 956	0,9	572 956	572 956
TOIMINTAMENOT	-445 778	-455 792	-455 622	-449 042	-1,5	-449 902	-449 902
TOIMINTAKATE	106 461	112 064	112 234	123 914	10,6	123 054	123 054
POISTOT	-65 803	-65 800	-65 800	-70 200	6,7	-73 100	-67 900

Vesi- ja viemärlaitos: tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa

Seuraavassa esitetään tuloslaskelma-, investointi- sekä rahoitusosa vesi- ja viemärlaitoksen osalta siten, että tuloslaskelmassa eliminoidaan koko vesi- ja viemärlaitoksen käyttötalouden talousarviosta Somparannan ja Somparinteen alueiden vesihuolto.

TULOSLASKELMAOSA, vesi- ja viemärlaitos

Taksojen korotuksia ei ole merkitty vuodelle 2019, kuten ei ollut vuonna 2018. Vuoden 2017 alusta taksojen korotus oli 10 %.

	TALOUSARVIO	Budj. 2018	Muutos	TP 2017
	2019	TA+muutos	%	
TOIMINTATUOTOT	570 100	565 000	0,9	548 285
TOIMINTAKULUT	-432 864	-439 243	-1,5	-408 230
Rahoitustuotot ja -kulut	-24 000	-24 000	0,0	-24 958
VUOSIKATE	113 236	101 757	11,3	115 097
Poistot ja arvonalentumis	-61 000	-56 000	8,9	-56 226
TILIKAUDEN TULOS	52 236	45 757	14,2	58 871
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	52 236	45 757	14,2	58 871

INVESTOINTIOSA, vesi- ja viemärlaitos

Tavoitteet

Talousarviossa 2019 vesi- ja viemärlaitoksen investointeja ovat mm. jätevesipumppaamoiden peruskorjaukset, vesijohtoverkoston sulkuventtiileiden uusiminen, vesi- ja viemärijohtokarttojen digitalisoinnin jatkaminen sekä laitoksen omiin viemäriverkoston paikallisiin vuotovesitutkimuksiin perustuvat korjaukset. Lisäksi aikaisemmin mainittu tasausallas rakennetaan.

Investointibudjetti

	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Investointimenot, yhteensä	140 000	120 000	120 000
Kaava-alueen vesi- ja viem.joht. rakentaminen sekä tasausallas	140 000	120 000	120 000

RAHOITUSOSA, vesi- ja viemärlaitos

Varsinaista rahoitusbudjettia ei ole tarpeen esittää, koska kirjanpidollisella taseyksiköllä (kuten Kaavin vesi- ja viemärlaitos) ei ole käytössään omia rahatilejä. Edellä olevasta taulukosta näkyy kuitenkin toiminnan ja investointien rahavirta vesi- ja viemärlaitoksen osalta.

Tiehoitokunnat

Palvelu-/yleiskuvaus

Määräraha sisältää yksityisteiden kunnossapitoavustukset. Pääpaino on nykyisen tieverkoston taloudellisesti kestävässä kunnossapidossa.

Tavoitteet

Yksityisteiden kunnossapidon avustusmääräraha on 60.000 euroa.

Tiehoitokunnat: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT							
TOIMINTAMENOT	-63 136	-62 850	-76 350	-63 350	0,8	-63 350	-63 350
TOIMINTAKATE	-63 136	-62 850	-76 350	-63 350	0,8	-63 350	-63 350

Muu tekninen toimi

Palvelu-/yleiskuvaus

Muu tekninen toimi sisältää kaavoituksen, taajama- ja haja-asutusalueen tiestön kunnossapidon, jätahuollon ja työsuojelutoiminnan.

Tavoitteet

Kirkonkylän osayleiskaavan valmistuttua painopiste siirtyy kirkonkylän asemakaavan ajanmukaistamiseen, josta ovat käynnistymässä mm. Toroin perikunnalta kunnan omistukseen siirtyneet alueet aivan kirkonkylän keskustassa sekä ns. koulukorttelin osat.

Kaavateiden kesä- ja talvikunnossapito on ulkoistettu pitkäaikaisilla sopimuksilla.

Talousarviovuoden 2019 suurimpia investointeja ovat peruskorjaussuunnitelmat Poikkitielle, Siirinkujalle ja Väinönpolulle sekä Ahotielle ja Peltotielle sekä torialueen sadevesiviemäröinti.

Muu tekninen toimi: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT							
TOIMINTAMENOT	-115 781	-130 800	-177 270	-177 270	35,5	-142 270	-142 270
TOIMINTAKATE	-115 781	-130 800	-177 270	-177 270	35,5	-142 270	-142 270
POISTOT	-138 851	-154 700	-154 700	-110 400	-28,6	-185 400	-157 500

Palo-, pelastus- ja suojelutyö

Toiminta-ajatus/yleiskuvaus

Kaavin palolaitos on siirtynyt vuonna 2004 alueelliseen pelastuslaitokseen.

Palo-, pelastus- ja suojelutyöt: määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT							
TOIMINTAMENOT	-277 087	-288 700	-299 100	-299 100	3,6	-299 100	-299 100
TOIMINTAKATE	-277 087	-288 700	-299 100	-299 100	3,6	-299 100	-299 100

Rakennusvalvonta

Palvelu-/yleiskuvaus

Rakennusvalvonta on osa kuntien lakisääteisiä palveluja. Viranomaisten valvonnasta ja tehtävistä rakentamisessa on määritelty maankäyttö- ja rakennuslain 124 §:ssä.

Kaavin kuntaan on perustettu 1.1.2017 lukien yhdistetty rakennustarkastaja-ympäristösihteerin virka. Rakennustarkastaja on maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvissa tehtävissään kunnan rakennusvalvonta-viranomaisen alainen.

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään.

Tavoitteet ja tunnusluvut

- vanhojen rakennuslupapäätösten siirto rakennusvalvontaohjelmaan (v. 1950-2000)
- rakennusrekisteristä puuttuvien rakennusten kirjaaminen ja vanhentuneiden lupien kirjausten ajantasaistaminen rakennusvalvontaohjelmaan
- kiinteistöverotietojen ajan tasalle saattaminen
- mahdollisten luvattomien rakennusten luvittaminen

Kaavilla rakentamisen määrissä ei ole tiedossa huomattavia muutoksia. Tavoitteena on saada uusia asuintalorakentajia. Vapaa-ajan asuntojen rakentaminen säilynee ennallaan. Maatalousrakentaminen on ollut viime vuosina vähäistä.

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Myönnetyt rakennusluvut / kpl	73	80	80
Toimenpideilmoitukset / kpl	31	40	30

Rakennusvalvonta: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	24 089	61 000	46 000	46 000	-24,6	96 000	96 000
TOIMINTAMENOT	-73 221	-75 145	-87 885	-89 100	18,6	-73 520	-73 520
TOIMINTAKATE	-49 132	-14 145	-41 885	-43 100	204,7	22 480	22 480

Ympäristönsuojelu

Palvelu-/yleiskuvaus

Hoidetaan Kaavin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät.

Ympäristölautakunta huolehtii ympäristönsuojelua koskevan lainsäädännön ja muiden säännösten mukaisista valvonta-, lupa- ja täytäntöönpanotehtävistä. Ympäristön pilaantumisen ehkäisyssä keinoina ovat mm. jätehuollon ja meluntorjunnan sekä vesien-, ilman ja maaperän suojelun neuvonta ja valvonta.

Tavoitteet

Suunnittelukauden alussa laaditaan Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukainen säännölliseen valvontaan liittyvä valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma. Lokakuun lopussa astuu voimaan uusi jätevesiasetus. Valvottava, että tätä asetusta noudatetaan.

Ympäristönsuojelu: tuloarviot ja määrärahat

	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	5 217	8 000	8 000	8 000		8 000	8 000
TOIMINTAMENOT	-26 080	-28 099	-33 329	-32 715	16,4	-24 735	-24 735
TOIMINTAKATE	-20 863	-20 099	-25 329	-24 715	23,0	-16 735	-16 735

Seuraavilla sivuilla on esitetty valtuustotasoinen käyttötalousosa, tuloslaskelma, rahoituslaskelma, investointiosa sekä rakentamishjelma tekstiosineen.

KÄYTTÖTALOUS		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:02	
		113 Tulosalue: 111 VAALIT					
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT		5 500	11 000	11 000	100,0		
TOIMINTAMENOT	-9 102	-6 130	-11 480	-11 480	87,3		-5 740
TOIMINTAKATE	-9 102	-630	-480	-480	-23,8		-5 740
POISTOT							
VUOSIKATE	-9 102	-630	-480	-480	-23,8		-5 740

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:02	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue: 121 TILINTARKASTUS					
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT							
TOIMINTAMENOT	-11 410	-14 455	-14 455	-14 455		-14 455	-14 455
TOIMINTAKATE	-11 410	-14 455	-14 455	-14 455		-14 455	-14 455
POISTOT							
VUOSIKATE	-11 410	-14 455	-14 455	-14 455		-14 455	-14 455

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:02	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue: 131 KESKUSHALLINTO					
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	325 509	247 000	247 000	213 000	-13,8	255 000	270 000
TOIMINTAMENOT	-333 719	-344 760	-354 660	-391 930	13,7	-393 980	-393 880
TOIMINTAKATE	-8 210	-97 760	-107 660	-178 930	83,0	138 980	123 880
POISTOT	-12 163	-20 000	-20 000	-2 500	-87,5	-1 900	-1 400
VUOSIKATE	-20 373	-117 760	-127 660	-181 430	54,1	-140 880	-125 280

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:02	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue: 132 HALLINTO- JA TUKIPALVELUT					
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	1 684 580	1 654 463	1 555 101	1 621 587	-2,0	1 622 187	1 622 187
TOIMINTAMENOT	-1 930 961	-1 954 656	-1 890 040	-1 824 366	-6,7	-1 830 196	-1 833 196
TOIMINTAKATE	-246 381	-300 193	-334 939	-202 779	-32,5	-208 009	-211 009
POISTOT	-29 461	-19 400	-19 400	-30 900	59,3	-25 500	-7 700
VUOSIKATE	-275 842	-319 593	-354 339	-233 679	-26,9	-233 509	-218 709

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:02	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		133 ELINKEINO- JA KEHITYSPALVELUT			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	46 136	26 000	26 000	29 000	11,5	29 000	29 000
TOIMINTAMENOT	-111 229	-114 165	-116 195	-129 078	13,1	-129 698	-129 698
TOIMINTAKATE	-65 093	-88 165	-90 195	-100 078	13,5	-100 698	-100 698
POISTOT							
VUOSIKATE	-65 093	-88 165	-90 195	-100 078	13,5	-100 698	-100 698

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:02	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		134 MAASEUTUTOIMI			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT							
TOIMINTAMENOT	-44 032	-47 243	-47 243	-44 739	-5,3	-44 739	-44 739
TOIMINTAKATE	-44 032	-47 243	-47 243	-44 739	-5,3	-44 739	-44 739
POISTOT							
VUOSIKATE	-44 032	-47 243	-47 243	-44 739	-5,3	-44 739	-44 739

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:02	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		151 SOSIAALIPALVELUT			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	1 140 926	1 195 800	1 154 500	1 206 500	0,9	1 206 500	1 206 500
TOIMINTAMENOT	-8 077 100	-8 365 586	-8 505 401	-8 420 528	0,7	-8 450 598	-8 450 598
TOIMINTAKATE	-6 936 174	-7 169 786	-7 350 901	-7 214 028	0,6	-7 244 098	-7 244 098
POISTOT	-3 646	-4 800	-4 800		-100,0		
VUOSIKATE	-6 939 820	-7 174 586	-7 355 701	-7 214 028	0,5	-7 244 098	-7 244 098

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:02	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		153 TERVEYDENHUOLTO			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	1 769						
TOIMINTAMENOT	-9 376 912	-9 137 213	-9 510 013	-9 324 415	2,0	-9 603 415	-9 603 415
TOIMINTAKATE	-9 375 143	-9 137 213	-9 510 013	-9 324 415	2,0	-9 603 415	-9 603 415
POISTOT							
VUOSIKATE	-9 375 143	-9 137 213	-9 510 013	-9 324 415	2,0	-9 603 415	-9 603 415

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:02	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		170 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	530						
TOIMINTAMENOT	-84 692	-75 426	-86 556	-86 936	15,3	-87 186	-87 186
TOIMINTAKATE	-84 162	-75 426	-86 556	-86 936	15,3	-87 186	-87 186
POISTOT							
VUOSIKATE	-84 162	-75 426	-86 556	-86 936	15,3	-87 186	-87 186

Kaavin kunta		Pääbudjetti				7.1.2019 14:49:09	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		171 LASTEN PÄIVÄHOITO			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	115 041	98 500	81 500	53 500	-45,7	53 500	53 500
TOIMINTAMENOT	-1 098 604	-1 037 289	-1 047 583	-1 034 047	-0,3	-1 043 707	-1 043 707
TOIMINTAKATE	-983 563	-938 789	-966 083	-980 547	4,4	-990 207	-990 207
POISTOT							
VUOSIKATE	-983 563	-938 789	-966 083	-980 547	4,4	-990 207	-990 207

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:03	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		172 OPETUSTOIMI			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	76 497	91 000	121 350	125 350	37,7	99 000	99 000
TOIMINTAMENOT	-3 131 479	-3 089 733	-3 123 223	-3 161 167	2,3	-2 850 627	-2 850 627
TOIMINTAKATE	-3 054 982	-2 998 733	-3 001 873	-3 035 817	1,2	-2 751 627	-2 751 627
POISTOT	-44 558	-36 300	-36 300	-47 200	30,0	-36 500	-3 900
VUOSIKATE	-3 099 540	-3 035 033	-3 038 173	-3 083 017	1,6	-2 788 127	-2 755 527

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:03	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		173 AIKUISKOULUTUS			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	78 378	72 250	72 250	72 250		72 250	72 250
TOIMINTAMENOT	-128 307	-148 563	-148 563	-157 844	6,2	-157 844	-157 844
TOIMINTAKATE	-49 929	-76 313	-76 313	-85 594	12,2	-85 594	-85 594
POISTOT							
VUOSIKATE	-49 929	-76 313	-76 313	-85 594	12,2	-85 594	-85 594

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:03	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		174 KIRJASTOTOIMI			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	45						
TOIMINTAMENOT	-211 836	-211 965	-206 965	-210 276	-0,8	-210 276	-210 276
TOIMINTAKATE	-211 791	-211 965	-206 965	-210 276	-0,8	-210 276	-210 276
POISTOT							
VUOSIKATE	-211 791	-211 965	-206 965	-210 276	-0,8	-210 276	-210 276

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:03	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		175 VAPAA-AIKATOIMI			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	84 157	83 900	89 200	80 700	-3,8	80 700	80 700
TOIMINTAMENOT	-523 895	-548 745	-527 633	-548 048	-0,1	-539 858	-539 858
TOIMINTAKATE	-439 738	-464 845	-438 433	-467 348	0,5	-459 158	-459 158
POISTOT	-27 875	-39 060	-39 060	-9 100	-76,7	-6 800	-5 200
VUOSIKATE	-467 613	-503 905	-477 493	-476 448	-5,4	-465 958	-464 358

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:03	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		176 JOUKKOLIIKENNE			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	577	2 500	2 500	2 500		1 000	1 000
TOIMINTAMENOT	-5 588	-7 100	-7 100	-7 100		-7 100	-7 100
TOIMINTAKATE	-5 011	-4 600	-4 600	-4 600		-6 100	-6 100
POISTOT							
VUOSIKATE	-5 011	-4 600	-4 600	-4 600		-6 100	-6 100

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:03	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		181 TEKNINEN HALLINTO			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	2 000						
TOIMINTAMENOT	-113 027	-163 918	-173 798	-155 228	-5,3	-180 628	-180 628
TOIMINTAKATE	-111 027	-163 918	-173 798	-155 228	-5,3	-180 628	-180 628
POISTOT							
VUOSIKATE	-111 027	-163 918	-173 798	-155 228	-5,3	-180 628	-180 628

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:04	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		182 KIINTEISTÖTOIMI			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	1 834 782	1 781 120	1 721 512	1 842 650	3,5	1 742 650	1 742 850
TOIMINTAMENOT	-1 404 931	-1 629 285	-1 313 987	-1 511 427	-7,2	-1 570 317	-1 570 317
TOIMINTAKATE	429 851	151 835	407 525	331 223	118,1	172 333	172 533
POISTOT	-460 826	-465 320	-314 300	-309 600	-33,5	-339 800	-328 700
VUOSIKATE	-30 975	-313 485	93 225	21 623	-106,9	-167 467	-156 167

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:04	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		183 VESI- JA VIEMÄRILAITOS			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	552 239	567 856	567 856	572 956	0,9	572 956	572 956
TOIMINTAMENOT	-445 778	-455 792	-455 622	-449 042	-1,5	-449 902	-449 902
TOIMINTAKATE	106 461	112 064	112 234	123 914	10,6	123 054	123 054
POISTOT	-65 803	-65 800	-65 800	-70 200	6,7	-73 100	-67 900
VUOSIKATE	40 658	46 264	46 434	53 714	16,1	49 954	55 154

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:04	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		184 MUU TEKNINEN TOIMI			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT							
TOIMINTAMENOT	-115 781	-130 800	-177 270	-177 270	35,5	-142 270	-142 270
TOIMINTAKATE	-115 781	-130 800	-177 270	-177 270	35,5	-142 270	-142 270
POISTOT	-138 851	-154 700	-154 700	-110 400	-28,6	-185 400	-157 500
VUOSIKATE	-254 632	-285 500	-331 970	-287 670	0,8	-327 670	-299 770

Kaavin kunta		Pääbudjetti				18.12.2018 8:35:19	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue:		185 TIEHOITOKUNNAT			
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT							
TOIMINTAMENOT	-63 136	-62 850	-76 350	-63 350	0,8	-63 350	-63 350
TOIMINTAKATE	-63 136	-62 850	-76 350	-63 350	0,8	-63 350	-63 350
POISTOT							
VUOSIKATE	-63 136	-62 850	-76 350	-63 350	0,8	-63 350	-63 350

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:04	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue: 186 PALO-, PELASTUS- JA SUOJELUTYÖ					
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT							
TOIMINTAMENOT	-277 087	-288 700	-299 100	-299 100	3,6	-299 100	-299 100
TOIMINTAKATE	-277 087	-288 700	-299 100	-299 100	3,6	-299 100	-299 100
POISTOT							
VUOSIKATE	-277 087	-288 700	-299 100	-299 100	3,6	-299 100	-299 100

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:04	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue: 191 RAKENNUSVALVONTA					
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	24 089	61 000	46 000	46 000	-24,6	96 000	96 000
TOIMINTAMENOT	-73 221	-75 145	-87 885	-89 100	18,6	-73 520	-73 520
TOIMINTAKATE	-49 132	-14 145	-41 885	-43 100	204,7	22 480	22 480
POISTOT							
VUOSIKATE	-49 132	-14 145	-41 885	-43 100	204,7	22 480	22 480

Kaavin kunta		Pääbudjetti				11.12.2018 14:52:04	
INTIME/Talouden Suunnittelu		113 Tulosalue: 193 YMPÄRISTÖNSUOJELU					
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	5 217	8 000	8 000	8 000		8 000	8 000
TOIMINTAMENOT	-26 080	-28 099	-33 329	-32 715	16,4	-24 735	-24 735
TOIMINTAKATE	-20 863	-20 099	-25 329	-24 715	23,0	-16 735	-16 735
POISTOT							
VUOSIKATE	-20 863	-20 099	-25 329	-24 715	23,0	-16 735	-16 735

Kaavin kunta		Pääbudjetti				7.1.2019 14:49:09	
INTIME/Talouden Suunnittelu		Kaikki yhteensä					
	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ES 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATULOT	5 972 472	5 894 889	5 703 769	5 884 993	-0,2	5 838 743	5 853 943
TOIMINTAMENOT	-27 597 907	-27 937 618	-28 214 451	-28 143 641	0,7	-28 168 001	-28 176 641
TOIMINTAKATE	-21 625 435	-22 042 729	-22 510 682	-22 258 648	1,0	-22 329 258	-22 322 698
POISTOT	-783 183	-805 380	-654 360	-579 900	-28,0	-669 000	-572 300
VUOSIKATE	-22 408 618	-22 848 109	-23 165 042	-22 838 548	0,0	-22 998 258	-22 894 998

204 KAAVI

TUOSLASKELMA	TP 2017	TA+MUUTOS 2018	LTK-ESITYS 2019	TALOUSARVIO 2019	M%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	2 705 073	2 648 619	2 534 057	2 537 643	-4,2	2 614 243	2 614 243
Maksutuotot	982 530	1 043 800	982 500	1 011 000	-3,1	1 061 000	1 061 000
Tuet ja avustukset	281 155	239 750	279 100	277 100	15,6	209 250	209 250
Muut toimintatuotot	2 003 714	1 962 720	1 908 112	2 059 250	4,9	1 954 250	1 969 450
TOIMINTATUOTOT	5 972 472	5 894 889	5 703 769	5 884 993	-0,2	5 838 743	5 853 943
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-5 242 145	-5 260 850	-5 289 458	-5 212 058	-0,9	-5 181 358	-5 185 258
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-1 494 989	-1 421 700	-1 444 990	-1 431 270	0,7	-1 424 670	-1 425 100
Muut henkilösivukulut	-221 571	-181 670	-162 550	-160 320	-11,8	-159 230	-159 290
Palvelujen ostot	-16 719 688	-16 858 923	-17 409 728	-17 184 018	1,9	-17 155 918	-17 159 868
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 265 282	-1 353 976	-1 136 696	-1 112 496	-17,8	-1 100 896	-1 101 196
Avustukset	-1 353 140	-1 394 250	-1 373 750	-1 355 700	-2,8	-1 355 700	-1 355 700
Muut toimintakulut	-1 276 133	-1 466 249	-1 397 279	-1 687 779	15,1	-1 790 229	-1 790 229
TOIMINTAKULUT	-27 572 948	-27 937 618	-28 214 451	-28 143 641	0,7	-28 168 001	-28 176 641
TOIMINTAKATE	-21 600 476	-22 042 729	-22 510 682	-22 258 648	1,0	-22 329 258	-22 322 698
Verotulot							
Verotulot	9 034 099	9 104 000	9 946 000	10 054 000	10,4	10 114 000	10 458 000
Valtionosuudet							
Valtionosuudet	12 679 092	12 910 000	12 305 000	12 285 000	-4,8	12 100 000	11 800 000
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	5 910	6 000	6 000	6 000		6 000	6 000
Muut rahoitustuotot	227 048	238 000	228 000	233 000	-2,1	234 000	236 000
Korkokulut	-131 951	-143 000	-126 000	-141 000	-1,4	-145 000	-159 000
Muut rahoituskulut	-26 139	-26 000	-26 000	-25 500	-1,9	-25 500	-25 500
VUOSIKATE	187 583	46 271	-177 682	152 852	230,3	-45 758	-7 198
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunn.mukaiset poistot	-783 183	-805 380	-654 360	-579 900	-28,0	-669 000	-572 300
Arvonalentumiset							
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	-595 600	-759 109	-832 042	-427 048	-43,7	-714 758	-579 498
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	12 558	12 600	12 600	12 600		12 600	12 600
Varausten lis.(-)tai väh.(+)							
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)							
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ)	-583 042	-746 509	-819 442	-414 448	-44,5	-702 158	-566 898

RAHOITUSLASKELMA	Tilinpäätös 2017	Talousarvio + muutokset 2018	Talousarvio 2019	TS 2020	TS 2021
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	187 599	46 271	152 852	-45 758	-7 198
Tulorahoituksen korjauserät	69 381				
	256 980	46 271	152 852	-45 758	-7 198
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-576 704	-2 366 500	-1 080 000	-580 000	-280 000
Rah.osuudet investointimen.		822 000			
Pysyvien vastaavien hyöd. luov.tulot	62 465	0			
	-514 238	-1 544 500	-1 080 000	-580 000	-280 000
Toiminnan ja invest.rahavirta	-257 259	-1 498 229	-927 148	-625 758	-287 198
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-46 965	0	60 000		
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik.lainojen lisäys	1 000 000	1 500 000	500 000	1 000 000	500 000
Pitkäaik.lainojen vähennys	-677 335	-768 000	-617 000	-658 000	-547 000
Lyhytaik.lainojen muutos	0				
	322 665	732 000	-117 000	342 000	-47 000
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	96 673				
Saamisten muutos	338 232				
Korottomien velkojen muutos	-173 778				
	261 127				
Rahoituksen rahavirta	536 826	732 000	-57 000	342 000	-47 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	279 567	-766 229	-984 148	-283 758	-334 198

INVESTOINTIOSA 2019	menot	tulot	netto
	ilman ALV		
	euroa	euroa	euroa
TALONRAKENNUS			
2 PERUSTURVALTK			
- Palvelukeskuksen tilasuunnitelmat ja korj.	40 000		
3 SMISTYSLTK			
- Päiväkotitilojen siirt. palvelukeskukselle	80 000		
- Kaavin koulun korjaustyöt	40 000		
4 TEKNINEN LTK			
- Uuden virastotalon korjaukset ja PTS laatim.	60 000		
- Varavoimakoneiden hankinta	20 000		
- Uuden paloaseman korjaus	30 000		
KADUT, TIET, TORIT			
- Kaavatiet	80 000		
- Heikkalan & Rantalan kunnallistekn.suunn.ja rak.	385 000		
- Asemakaavan ajantasaistaminen	15 000		
2 VESIJOHTOJEN/-RAKENTEIDEN RAKENT.			
- Kaava-alueen vesijoht. rak.	60 000		
3 VIEMÄRIJOHTOJEN/-RAKENTEIDEN RAKENT.			
- Kaava-alueen viem.joht. rak.; tasausaltaan rak.	80 000		
4 MUUT KIIINTEÄT RAK. JA LAITT.			
- Sadevesiviemäröinti	150 000		
- Satama-alueen kohentaminen	20 000		
- Jäteaseman siirto	20 000		
YHTEENSÄ	1 080 000	0	1 080 000

KAAVIN KUNTA						
Rakentamishjelma 2019-2023, alv 0 %	Kokonaiskust.					
	1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
1. Kaavatiet	400	80	80	80	80	80
2. Kaava-alueen vesijoht. rakentaminen	300	60	60	60	60	60
3. Kaava-alueen viemärijoht. sekä tasausaltaan rakentaminen	320	80	60	60	60	60
4. Sadevesiviemäröinti	150	150				
5. Jäteaseman siirto	70	20	50			
6. Satama-alueen kohentaminen	70	20	20	10	10	10
7. Uuden virastotalon korjaukset ja PTS laatim.	230	60	50	40	40	40
8. Varavoimakoneiden hankinta	40	20	20			
9. Päiväkotitilojen siirt. palvelukeskukselle	230	80	150			
10. Palvelukeskuksen tilasuunnitelmat ja korj.	160	40	30	30	30	30
11. Kaavin koulun korjaustyöt	60	40	20			
12. Uuden paloaseman korjaus	50	30	20			
13. Urheilukentän kehittämissuunnitelma	10		10			
14. Heikkalan & Rantalan kunnallistek. suunn. ja rak.	385	385				
15. Asemakaavan ajantasaistaminen ja päivittäminen	25	15	10			
YHTEENSÄ	2500	1080	580	280	280	280

KAAVIN KUNTA RAKENTAMISOHJELMAN 2019-2023 TEKSTIOSA

1. Kaavatiet

Tehdään peruskorjaussuunnitelmat v. 2019 Poikkitielle, Siirinkujalle ja Väinönpolulle sekä Ahotielle ja Peltotielle. Peruskorjataan ja asfaltoidaan v. 2020 Teollisuustie, v. 2020 Poikkitie ja Siirinkuja sekä rakennetaan v. 2021 Ahotie ja Peltotie.

2. Kaava-alueen vesijohtojen rakentaminen

Vuonna 2019 jatketaan vesijohtoverkoston sulkuventtiilien vaihtoja. Lisäksi jatketaan edelleen vesijohtokarttojen digitalisointia. Heikkalanpolun vv-johtojen sekä Kaartotien vv-johtojen rakentaminen välillä Kirkkorannantie-Harjulantie jää suunnitelmakauden lopulle samoin kuin Peltoniemen kunnallistekniikan rakentaminen.

3. Kaava-alueen viemärijohtojen sekä jätevesien tasausaltaan rakentaminen

Vuonna 2019 jatketaan viemärijohtokarttojen digitalisointia. Lisäksi rakennetaan jätevesien tasausallas. Jatketaan jätevesipumppaamoiden peruskorjauksia.

4. Sadevesiviemäröinti

Mäkelän-Riekkisen-torin alueen sadevesiviemäröinnin rakentaminen 2019.

5. Jäteaseman siirto

Jäteasema siirretään satamasta uuteen paikkaan suunnitelmakaudella osana satama-alueen kohentamishanketta. Toteutus 2019-2020 yhteistyössä Jätekuikko Oy:n kanssa.

6. Satama-alueen kohentaminen

Satama-alueen ilmeen kohentaminen. Tavoitteena kuntalaisille houkuttelevampi virkistyskohde sekä Petäjäsaaren lomakylän asukkaiden sekä veneilijöiden palveleminen.

7. Uuden virastotalon korjaukset ja pts:n laatiminen

Uuden virastotalon muutostöiden jatkaminen virastotalon tarpeita palvelevaksi. Pitkän tähtäimen suunnitelman laatiminen tulevien korjaustarpeiden kartoittamiseksi.

8. Varavoimakoneiden hankinta

Varavoimakoneiden hankinta kunnan kiinteistöjen ja vesihuoltolaitosten käyttöön sekä tarvittavien yhteyksien rakentamiseen.

9. Päiväkotitilojen siirtäminen palvelukeskukselle

Peruskorjataan päiväkodille tilat palvelukeskukselle. Suunnittelu ja toteutus v. 2019-2020.

10. Palvelukeskuksen tilasuunnitelmat ja korjaukset

Palvelukeskuksen tulevien tilamuutosten aiheuttamat suunnittelu- ja muutostyöt.

11. Kirkonkylän koulun korjaustyöt

Vanhan ala-asteen katon korjaukset, hiekkapuhallus ja maalaus. Tehdään tiloihin tarvittavia muutoksia opetustyön tarpeiden mukaan.

12. Uuden paloaseman korjaus

Paloaseman tilojen peruskorjaus- ja muutostyöt. Kohteita mm. ikkunat, kiintokalusteet, lukitukset, sisäpintojen peruskorjaukset.

13. Urheilukentän kehittämissuunnitelma

Tehdään suunnitelma urheilukentän ja alueen kehittämiseksi, jossa huomioidaan eri käyttäjäryhmien tarpeet.

14. Heikkalan & Rantalan yhdyskuntatekniikan suunnittelu ja rakentaminen

Alueen yhdyskuntatekninen suunnittelu aloitetaan v. 2019. Rakentaminen v. 2019 alkaen.

15. Kirkonkylän asemakaavan ajantasaistaminen ja päivittäminen

Kirkonkylän asemakaavan ajantasaistaminen ja päivittäminen kokonaisuudessaan. Tavoitteena yhtenäiset kaavamerkinnot ja asemakaavan sovittaminen uudelle pohjakartalle, joka laadittu kirkonkylän alueelle. Helpottaa voimassa olevien asemakaavojen seuranta ja hallintaa, jolloin lopputuloksena syntyisi yksi lainvoimainen ja ajantasainen asemakaava.